

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring : EM) ต่อผู้กระทำความผิดทางอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี : ศึกษาเฉพาะการกระทำความผิด ที่อยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดนราธิวาส
Legal measure on a temporary release from prison by using Electronic Monitoring (EM) of convicts who were sentenced to be in prison for 5 years or less. A case study restricted to the area authority of the provincial court of Narathiwat.

ธีรชญาณ์ ศิริชัชวาลวงศ์^{1*}, อรปรียา หวังนุรักษ์² และซูไฮลา กือโด²
Theerachaya Sirichatchawanwong^{1*}, Onpreeya Wangnooraksa² and Suhaila Geado²

¹ อาจารย์ประจำ, สาขาวิชานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹ Lecturer, Department of Law, Faculty of Law, Hatyai University.

² นักศึกษาระดับปริญญาตรี, หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

² Student, Department of Law, Faculty of Law, Hatyai University.

* Corresponding author, E-mail: i_nan9@hotmail.com

บทคัดย่อ

วิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring : EM) ต่อผู้กระทำความผิดทางอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี : ศึกษาเฉพาะการกระทำความผิดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดนราธิวาส อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring : EM) เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการควบคุมผู้กระทำความผิดแทนการจำคุกในเรือนจำ ซึ่งจะประกอบด้วยตัวอุปกรณ์ส่งสัญญาณ มีลักษณะคล้ายนาฬิกาหรือสายรัดข้อมือ ข้อเท้า ใช้ติดตามตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย เมื่อสวมใส่อุปกรณ์ดังกล่าวก็จะสามารถตรวจสอบการเดินทางของผู้สวมใส่ได้ แต่อย่างไรก็ตามการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM มาใช้แทนการวางเงินประกันหรือหลักประกัน ก็ยังก่อให้เกิดปัญหาตามมา

ผลการศึกษาพบว่า โดยส่วนใหญ่ศาลสั่งปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์ดังกล่าวนี้เพียงอย่างเดียวไม่มีหลักประกัน ปัญหาที่ตามมาทำให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีพฤติการณ์หลบหนี เจตนาไม่มารายงานตัวต่อศาลตามเงื่อนไขที่กำหนด ศาลต้องดำเนินการออกหมายจับ เพื่อติดตามตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย ส่งผลเสียต่อกระบวนการยุติธรรม เกิดความเสียหายต่อกระบวนการพิจารณาคดี ทำให้กระบวนการพิจารณาเกิดความล่าช้า การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM มาใช้ในการปล่อยชั่วคราวนั้นถือเป็นการลดปัญหาที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะความเหลื่อมล้ำในด้านฐานะทางสังคมของผู้ต้องหาหรือจำเลย รวมทั้งสามารถลดความแออัดของสถานที่ระหว่างรอการพิจารณาของศาลได้ ในกรณีที่ศาลสั่งปล่อยชั่วคราวโดยการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM เพียงอย่างเดียวไม่มีหลักประกันนั้นมีความเสี่ยงสูงต่อการหลบหนี ดังนั้นจึงควรแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวในกรณีไม่มีหลักประกันนี้ โดยกำหนดให้มีผู้ค้ำประกันร่วมกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ซึ่งอาจเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยตรง หรือบุคคลผู้มี

ตำแหน่งในชุมชนที่สามารถสอดส่องดูแลสมาชิกในชุมชนในความปกครองของตนเองได้ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกองค้การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี เป็นต้น ซึ่งบุคคลเหล่านี้ควรได้รับ คำตอบแทนการปฏิบัติหน้าที่ด้วย นอกจากนี้จะต้องมีผู้ค้ำประกันแล้ว ในส่วนค่าอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องเป็นผู้รับผิดชอบ โดยต้องชำระให้เสร็จสิ้นเป็นเงินก้อนก่อนที่ศาลจะสั่งปล่อยชั่วคราว นอกจากนี้ควรมีการกำหนดฐานความผิดประเภทใดบ้างที่สามารถยื่นคำร้องขอใช้อุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ EM รวมทั้งควรมีการกำหนดเงื่อนไขประกอบการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM แทนการใช้หลักประกัน มาตรการเหล่านี้จะสามารถลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางฐานะของผู้ต้องหาหรือจำเลย ปัญหาความแออัดของเรือนจำ ลดงบประมาณของรัฐในด้านการดูแลผู้ต้องหาหรือจำเลย รวมไปถึงสร้างความชัดเจนของกฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวได้

คำสำคัญ: การปล่อยชั่วคราว, การปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM, กำไล EM, อุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ EM, การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM, ปัญหาใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM, การแก้ปัญหาการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM

Abstract

The current study aims to investigate the legal measure on a temporary release from prison by using Electronic Monitoring (EM) of convicts who were sentenced to be in prison for 5 years or less. This was a case study restricted to the area authority of the provincial court of Narathiwat. Electronic Monitoring is a device employed to curb convicts instead of imprisonment. It comprises of a signal device which is similar to a watch or a wristband, wearing on their wrists or ankles to track the offenders or defendants. While they are wearing the device, it will track their steps. Nonetheless, substituting EM with bail is still cumbersome.

The study found that the most courts merely released offenders temporarily, using EM alone without bail. The offenders or defendants often escape and don't intend to report themselves to the court on schedule. Therefore, the court has to issue a warrant of arrest in order to track offenders or defendants down, leading to the deterioration of the judicial process and case procedure. Moreover, there is a delay in the procedure. Using EM for a temporary release diminishes social inequity of the offenders or defenders, along with reducing crowd in the court while waiting for the procedure. A temporary release from prison by means of a mere EM without bail is highly risky of escaping. The laws on temporary release without bail should be amended by requiring surety as well as the EM. The surety should be a person who can be directly involved with the offender or the defendant or a person who is in charge in a community and can take care of their people such as subdistrict headmen, village headmen, chief executive of the SAO, mayor, etc. These officials have been paid for their duty. Apart from the providing a surety, offenders or defendants should be responsible for the expenses of EM device by putting up bail before

the temporary release. Moreover, types of offences for allowing to have temporary release by using EM should be restricted. Therefore, substituting EM for putting up bail decreases social inequity of offenders or defendants, reduces crowd in the prison, lower down the budget for taking care of offenders or defendants, and clarify the laws of temporary release.

Keywords: Temporary release, temporary release by using Electronics Monitoring, EM Wristband, the use of EM, problems of EM, Solutions for temporary release by using EM.

บทนำ

กระบวนการยุติธรรมไทยในปัจจุบันต้องเผชิญปัญหาหลายด้าน โดยเฉพาะปัญหาการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม ทำให้ผู้ถูกดำเนินคดีซึ่งอยู่ในสถานะเป็นผู้ต้องหาไม่มีเงินประกันตัว คนจนถูกควบคุมตัวเกือบทุกกรณี เสียโอกาสได้รับการปล่อยชั่วคราว อีกทั้งปริมาณผู้ต้องขังหรือผู้ต้องโทษในเรือนจำมีปริมาณมากจนเกิดคามแออัด และเกิดสภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังหรือผู้ต้องโทษในเรือนจำ ศาลยุติธรรมจึงได้นำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring : EM) มาใช้เพื่อลดปัญหาดังกล่าว เป็นการควบคุมตัวผู้ต้องหาในการปล่อยชั่วคราวให้สามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติสุข ซึ่งในบางกรณีผู้ต้องหาหรือจำเลยมีจิตใจบริสุทธิ์ แต่พลาดพลั้งกระทำความผิด เมื่อไร้เงินและทรัพย์สินในการประกันตัว ผลคือต้องนอนคุก

อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring : EM) เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการควบคุมผู้กระทำความผิดแทนการจำคุกในเรือนจำ ซึ่งจะประกอบด้วยตัวอุปกรณ์ส่งสัญญาณ มีลักษณะคล้ายนาฬิกาหรือสายรัดข้อมือข้อเท้า มีอุปกรณ์รับส่งสัญญาณ ควบคุมโดยศูนย์ควบคุมกลางสำหรับติดตามตัว เมื่อสวมใส่อุปกรณ์ที่ข้อเท้า ข้อเท้า หรืออวัยวะส่วนอื่นก็จะสามารถตรวจสอบการเดินทางของผู้สวมใส่ได้ ในประเทศไทย อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM เป็นลักษณะของกำไลติดข้อเท้าสีดำ ถูกนำมาใช้ในกรณีการปล่อยชั่วคราวในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี ตามประมวลวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 110 วรรคสอง ซึ่งศาลอาจสั่งปล่อยชั่วคราวได้โดยไม่มีหลักประกันหรือมีหลักประกัน กรณีที่ศาลเห็นแล้วว่าจะมีความเสี่ยงที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น ศาลอาจปล่อยตัวชั่วคราวโดยมีหลักประกันหรืออาจใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM หรือปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันและหลักประกันและให้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ แต่อาจลดหลักประกันเหลือไม่เกิน 1 ใน 5 หรือร้อยละ 20 ของเกณฑ์ประกัน หรือศาลอาจไม่อนุญาตให้มีการปล่อยตัวชั่วคราวก็ได้ การปล่อยชั่วคราวจึงเป็นดุลยพินิจของศาล เมื่อศาลมีคำสั่งให้ใช้เครื่องมือดังกล่าวแล้ว บุคคลนั้นจะต้องติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ไว้ที่ข้อเท้าตลอดเวลา ไม่ว่าจะอาบน้ำ กินข้าว หรือรับโทรศัพท์ เสมือนว่าเป็นอวัยวะส่วนหนึ่งที่เพิ่งงอกออกมา ขณะที่ภายในเครื่องจะสามารถรับส่งสัญญาณแจ้งพิกัดข้อมูลของผู้ต้องหาหรือจำเลย ส่งไปยังศูนย์ควบคุมของศาลยุติธรรมเพื่อตรวจสอบความเคลื่อนไหวว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นอยู่นอกบริเวณพื้นที่ควบคุมในเวลาที่กำหนดหรือไม่ หลักเกณฑ์ในการขออนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวนั้น เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราวหรือศาลจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่หรือเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติ หรือในกรณีที่ผู้นั้นยินยอมจะสั่งให้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวก็ได้ ทั้งนี้เพื่อป้องกันการหลบหนี การเกิดภัยอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้ (มาตรา 108 วรรคสาม) ในกรณีผู้ถูกปล่อย

ชั่วคราวมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอม ศาลจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์ดังกล่าวได้ต่อเมื่อผู้นั้นมีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่น

กฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา 29 บัญญัติว่า บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้ ในคดีอาญาให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ การควบคุมหรือคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้มีการหลบหนี

จากบทบัญญัติดังกล่าวนี้ทำให้ทราบถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายในเรื่องของการคุ้มครองบุคคล ดังนั้นกรณีที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น ในคดีอาญาจะบังคับให้บุคคลให้การเป็นพยานต่อตนเองมิได้ และกฎหมายไทยกำหนดให้มีการขอประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ แต่ต้องได้รับการพิจารณาและจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้ และการไม่ให้ประกันต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ศาลจึงได้มีแนวทางปฏิบัติในการวินิจฉัยคำร้องขอปล่อยชั่วคราวตามคู่มือการปล่อยชั่วคราว สำนักประธานศาลฎีกา ซึ่งมีหลักสำคัญดังนี้

1. พิจารณาอย่างรวดเร็ว และจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้ การไม่ให้ประกันต้องอาศัยเหตุตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในกฎหมาย และต้องแจ้งเหตุผลให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยและผู้ร้องขอประกันทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 107 มาตรา 108 และมาตรา 108/1 ซึ่งมีข้อพิจารณาว่าจะปล่อยชั่วคราวโดยมีหรือไม่มีหลักประกันให้พิจารณาข้อเท็จจริงต่าง ๆ อันได้แก่ ความร้ายแรงแห่งข้อหา สาเหตุและพฤติการณ์การกระทำความผิด รวมทั้งบุคลิกลักษณะนิสัย สภาพร่างกายและจิตใจ การศึกษา การประกอบอาชีพการงาน ประวัติการกระทำความผิดทางอาญา สภาพและฐานะทางครอบครัว และความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคมของผู้ต้องหาหรือจำเลย

2. พิจารณาสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวตามหลักเกณฑ์ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108 และมาตรา 108/1

3. พิจารณาตามระเบียบราชการศาลยุติธรรม ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. 2548

4. พิจารณาตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2548

การปล่อยชั่วคราวเป็นสิ่งที่ผู้พิพากษาต้องปฏิบัติโดยที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108 วรรคหนึ่งได้บัญญัติถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ศาลต้องพิจารณาในการปล่อยชั่วคราว และมาตรา 108/1 บัญญัติเหตุที่ศาลจะไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยความเสี่ยงสามประการสำคัญที่ศาลจะต้องพิจารณาทุกครั้งก่อนมีคำสั่งเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว คือ ความเสี่ยงในการหลบหนี ความเสี่ยงที่จะยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน และการก่อภัยอันตรายประการอื่น แต่ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 ศาลยุติธรรม ได้ดำเนินโครงการนำร่องปล่อยชั่วคราวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108 วรรคสาม โดยไม่มีหลักประกัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่สามารถหาหลักประกันได้เพียงพอมีโอกาสได้รับการปล่อยชั่วคราวมากขึ้น หากยินยอมให้เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราว หรือศาลสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบ หรือจำกัดการเดินทางได้ การนำอุปกรณ์ดังกล่าวมาใช้ถือเป็นข้อดีที่ทำให้ลดภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลนักโทษที่ไม่ใช่ผู้กระทำความผิด

ร้ายแรง และยังทำให้ได้กลับไปใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัว ได้กลับไปทำมาหากินเลี้ยงครอบครัวได้ ซึ่งการใช้อุปกรณ์ติดตามตัวนี้ได้ มีการนำร่องใช้กับคดีเด็กแว้นในการคุมประพฤติมาแล้ว โดยกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตามพระราชบัญญัติจราจร ฯ นอกจากนี้กรมราชทัณฑ์มีการขยายผลเพื่อนำไปใช้กับผู้ต้องขังในอีกหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้ต้องขังที่มีอันตรายแก่ชีวิตถ้าต้องจำคุก เช่น เอตส์ระยะสุดท้าย, มะเร็งระยะสุดท้าย, ไตวายเรื้อรัง เป็นต้น หรือกลุ่มที่เจ็บป่วยเรื้อรังต้องรักษาอย่างต่อเนื่อง เช่น ต้องฟอกไต หรือกลุ่มที่มีเหตุอันควรได้รับการดูแลสุขภาพบังคับ เช่น วิกฤตจิต ตั้งครรภ์ หรือเพิ่งคลอดบุตร เป็นต้น

ประเทศไทยได้มีการประกาศพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2558 ในราชกิจจานุเบกษา ในส่วนที่เกี่ยวกับการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปล่อยชั่วคราว ในแห่งหนึ่งก็เปิดโอกาสให้นักโทษกลับคืนสู่สังคมได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น เป็นผลดีต่อครอบครัวและคนรอบข้างของผู้กระทำความผิด และในอีกแห่งหนึ่งอาจมองได้ว่าเป็นการปล่อยอาชญากรออกมาอยู่นอกคุกเร็วกว่ากำหนด ซึ่งจะส่งผลเสียต่อผู้ต้องขัง ครอบครัว และสังคมโดยรวม ศาลยุติธรรมของประเทศไทยเริ่มใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2561 ซึ่งเป็นอุปกรณ์ในการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศโดยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรม และกรมคุมประพฤติ เป็นการติดตามตัวจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ประกันตัว และเพื่อนำมาใช้ในการสืบเสาะและพินิจจำเลย การสั่งให้ดำเนินการคุมความประพฤติของจำเลย และเพื่อแก้ไขปัญห่าจำเลยหลบหนีในชั้นปล่อยชั่วคราว โดยศาลยุติธรรมได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลในการจัดซื้ออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จำนวน 5,000 ชิ้นและมอบให้กับศาลทั่วประเทศที่นำร่อง ได้ใช้งานจำนวน 23 ศาล โดยเริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2561 เป็นต้นมา ในการใช้วิธีการลงโทษแบบนี้ต้องให้ศาลเป็นผู้ออกคำสั่งแต่อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring) หรือที่เรียกว่าอุปกรณ์ EM มาใช้แทนการวางเงินประกัน ก็ยังก่อให้เกิดปัญหาตามมา นั่นคือ ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มีพฤติกรรมหลบหนี โดยมีรายงานสรุปยอดอุปกรณ์ของผู้ต้องหาหรือจำเลยสัญญาขาดหายข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2561-31 กรกฎาคม 2561 รวม 49 ราย (คมชัดลึก, 2561) ในลักษณะสัญญาขาดหายไปจากหน้าจอคอมพิวเตอร์ที่ศูนย์เฝ้าติดตาม โดยภายในระยะเวลา 2 นาทีเจ้าหน้าที่พยายามติดต่อจากหมายเลขโทรศัพท์แล้วติดต่อไม่ได้ และภายในระยะเวลา 1 ชั่วโมงก็ยังไม่สามารถติดตามเจอได้ตามกฎหมายในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 117 วรรคท้าย ให้สันนิษฐานก่อนว่าผู้ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ไว้สัญญาขาดหายแล้ว อาจจะหลบหนีซึ่งตามขั้นตอนต้องขอให้ศาลออกหมายจับเพื่อให้เจ้าหน้าที่ติดตามตัวมาไต่สวนสอบถาม หากเป็นกรณีจึงใจทำลายอุปกรณ์เพื่อจะหลบหนีคดี ถือว่าขาดความน่าเชื่อถือศาลจะดำเนินการปรับนายประกันตามที่กำหนดในสัญญาปล่อยตัว ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะถูกคุมขังไม่ได้รับการประกันตัวอีกต่อไป แต่ในกรณีไต่สวนแล้วฟังได้ว่า เป็นเหตุสุดวิสัย ไม่มีเจตนา เช่น อยู่ในจุดอับสัญญาณ หรืออยู่ในจุดดำน้ำ โดยปกติหากสัญญาณดับแบบสุดวิสัยจะไม่นานเกิน 2 นาที ที่ระบบจะแจ้งเตือนไว้ หรือกรณีลืมชาร์จแบตเตอรี่ ซึ่งปกติใช้เวลาชาร์จประมาณ 1 ชั่วโมงเศษ เช่นนี้ก็ยังสามารถติดตามอุปกรณ์ต่อไปได้ แต่จะต้องติดตามแบบเข้มงวด ในประเด็นที่เป็นปัญหาอย่างมาก คือ กรณีความผิดอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี ซึ่งมีอัตราการกระทำความผิดเป็นจำนวนมาก ศาลสามารถใช้ดุลพินิจสั่งปล่อยชั่วคราวได้โดยไม่ต้องมีหลักประกันแต่อย่างใด ปัญหาที่ตามมา คือ ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีพฤติกรรมจงใจหลบหนี ไม่มาศาลตามกำหนด ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อกระบวนการพิจารณาคดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ต่อผู้กระทำความผิดทางอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี
2. เพื่อศึกษากฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ต่อผู้กระทำความผิดทางอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ต่อผู้กระทำความผิดทางอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี
4. เพื่อหาแนวทางหรือมาตรการในการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ต่อผู้กระทำความผิดทางอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี ที่เหมาะสมต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แนวทางการวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ มุ่งเน้นการรวบรวมข้อมูล สถิติ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ต่อผู้กระทำความผิดทางอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี รวมไปถึงการปล่อยชั่วคราวในต่างประเทศ และสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยชั่วคราวดังกล่าว ดังต่อไปนี้ คือ ผู้พิพากษา พนักงานอัยการ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พนักงานสอบสวน ทนายความ และนักวิชาการทางกฎหมาย ประเภทละ 10 คน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ต่อผู้กระทำความผิดทางอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ต่อผู้กระทำความผิดทางอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี

การปล่อยชั่วคราวมีต้นกำเนิดในประเทศอังกฤษในยุคสมัยกลางประมาณปี ค.ศ. 1066 ตามหลักการดำเนินคดีอาญาที่จำเลยจะต้องมาปรากฏในการพิจารณาคดีทุกนัด จึงจำเป็นต้องกักขังผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ในระหว่างพิจารณาคดี ทำให้รัฐต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในดูแลจัดการเป็นจำนวนมากและได้เกิดปัญหาขึ้นมากมาย เช่นการพิจารณาคดีล่าช้าเพราะผู้พิพากษาต้องเสียเวลาในการเดินทางเนื่องจากศาลมีเขตอำนาจกว้างขวางการเดินทางไม่สะดวกต้องใช้เวลาในการเดินทางเป็นเวลานาน อีกทั้งปัญหาที่มีนักโทษล้นเรือนจำก็ก่อให้เกิดภาวะการณ์ เช่น เกิดโรคภัยไข้เจ็บ ทำให้ผู้ถูกกักขังจำนวนมากถึงแก่ความตายก่อนการพิจารณาคดีเสร็จสิ้น ผู้บริสุทธิ์ต้องถูกกักขังโดยไม่มีคามผิดจนกว่าจะมีคำตัดสินปล่อยตัวไป (ธง สี่พ็งธรรม, 2522)

การปล่อยชั่วคราวในประเทศไทยตามหลักทางประวัติศาสตร์ด้านกฎหมายที่ปรากฏให้ศึกษาได้แก่ ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง ซึ่งค้นพบเมื่อ พุทธศักราช 2376 ไม่ปรากฏเรื่องการประกันตัวหรือปล่อยชั่วคราว แต่ปรากฏวิธีพิจารณาความพระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจตุลาการด้วยพระองค์เองเริ่มด้วยการร้องทุกข์โดยวิธีการสั่งกระดิ่งจากนั้นพ่อขุนรามคำแหงจะเป็นผู้พิจารณาความ

ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยา ปรากฏหลักฐานโดยมีบทกฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวบัญญัติไว้ในกฎหมายลักษณะตระลาการบทที่ 3 และบทที่ 28 การใช้อำนาจตระลาการ คือผู้ได้รับอำนาจจากพระมหากษัตริย์ให้มีหน้าที่ตัดสินความ มีอำนาจในการควบคุมกักขังคู่ความซึ่งหมายถึงทั้งโจทก์และจำเลย โดยให้บ้านของตระลาการเป็นสถานที่ควบคุมกักขัง มีอำนาจให้ปล่อยชั่วคราวได้ด้วยผู้ประกันจะเป็นตัวความเองหรือบุคคลอื่นก็ได้ การประกันนั้นผู้ประกันต้องได้รับความยินยอมจากบุตรและภรรยาโดยการสลักหลังรับรู้ในหนังสือสัญญาค้ำประกันเพื่อใช้บังคับเอากับสินไหมวินัยจากบุตรและภรรยาของนายประกันหากตัวความหลบหนีหรือมีการผิดสัญญา เรียกว่าประกันแบบเทครัวเรือน

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ได้มีการชำระสะสางรวมกฎหมายเก่าสมัยกรุงศรี จัดทำขึ้นใหม่เป็นหมวดหมู่คล้ายประมวลประมวลกฎหมายรัชกาลที่ 1 หรือกฎหมายตราสามดวงซึ่งบัญญัติเกี่ยวกับการประกันตัวไว้กับคดีความทุกประเภทไม่ใช่เฉพาะแต่คดีอาญา โดยทั้งฝ่ายโจทก์และจำเลยจะต้องถูกจับขังไว้ นอกจากนี้จะหาผู้มาค้ำประกันเพื่อเป็นประกันในการนำตัวมาส่งศาลตามวัตถุประสงค์ที่ทั้งสองฝ่ายต้องมาแสดงตนต่อศาลทุกนัด และจะไม่หลบหนีเมื่อต้องถูกบังคับตามคำพิพากษา ซึ่งยังคงเป็นการประกันแบบเทครัวเรือน ในครีวเรือนจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบอุบัติเหตุหรือจำขังแทนผู้ที่ตนรับประกัน และการควบคุมอาจจะมีการใช้จ่ายที่ต้องถูกควบคุมโดยที่ตระลาการเป็นผู้จัดการดูแล ดังนั้นหากคดีล่าช้าเสียเวลาก็ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ในการให้ปล่อยชั่วคราวจึงเป็นการแก้ปัญหาในด้านเสรีภาพของบุคคลที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราวจึงเท่ากับเป็นผลพลอยได้เท่านั้น (อุทัย หิรัญโต, 2525)

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการปรับปรุงบทบัญญัติกฎหมายตามแบบตะวันตกขึ้น 2 ฉบับคือพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความที่มีโทษสำหรับใช้ไปพลางก่อน รศ. 115 ซึ่งร่างโดยอาศัยกฎหมายอังกฤษเป็นพื้นฐานบัญญัติเรื่องการประกันตัวไว้ในมาตรา 6 ให้เป็นอำนาจของผู้พิพากษาในส่วนที่อาจจะสั่งขังผู้ต้องหา หากเห็นว่าคดีมีมูลพอ ให้กำหนดวันพิจารณาและจะอนุญาตให้ผู้ต้องหาประกันไปได้ ก็สุดแต่ผู้พิพากษาจะเห็นสมควรแก่ลูกความอันมีโทษหนักและเบา และประกาศยกเลิกกฎหมายต่อท้ายพระราชบัญญัติ รศ. 117 ซึ่งได้ยกเลิกกฎหมายตราสามดวงเกี่ยวกับเรื่องประกันตัวไป จึงได้เกิดหลักการเกี่ยวกับการประกันตัวใหม่ คือ การประกันตัวมิได้เฉพาะคดีอาญาเท่านั้น คดีแพ่งปกติไม่ต้องมีการประกันตัว เว้นแต่เห็นว่าจำเลยไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งหรือคิดจะหลบหนี ให้ประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สินได้ ต่อมาได้ยกเลิกการประกันแบบเทครัวเรือน และกำหนดให้ทำหนังสือสัญญายอมเสียสินไหมทดแทนสัญญาประกัน ทำได้โดยบอกกล่าวแก่ผู้พิพากษาให้ประกัน (ธง สีพินิจธรรม, 2522) ต่อมา มีการเสนอร่างประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและทำการปรับปรุงหลายครั้งโดยมีส่วนที่เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว ในพุทธศักราช 2452 ได้มีการเสนอร่างประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญฉบับที่ 1 เป็นครั้งแรกเสนอโดย Mr. Rene A. Guyon ซึ่งในตอนแรกมิได้มีการบัญญัติถึงกฎหมายที่เกี่ยวกับการประกันตัวหรือการปล่อยชั่วคราวแต่อย่างใด ต่อมาคณะกรรมการร่างประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจึงได้เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการประกันการปล่อยชั่วคราวเข้าไปในลักษณะที่ 3 ว่าด้วยการประกันและหลักประกัน โดยบัญญัติว่าการจะให้ประกันหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้พิพากษาไต่สวนอย่างไม่มีจำกัด เพียงแต่กำหนดให้เป็นจำนวนเงินหรือหลักทรัพย์สินตามที่กำหนด พนักงานผู้ดำเนินคดีจะทำการใดเกี่ยวกับสัญญาประกันต้องได้รับอนุญาตจากผู้พิพากษาไต่สวนก่อน อำนาจของผู้พิพากษาไต่สวนจะสิ้นสุดลงเมื่อผู้ต้องหาถูกฟ้องและชำระระหว่างพิจารณา ให้อำนาจผู้พิพากษาไต่สวนแห่งศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจให้ประกันตัวหรือไม่ให้ประกันตัว โดยกำหนดเป็นจำนวนเงินหรือหลักทรัพย์สินตามที่กฎหมายกำหนด

พุทธศักราช 2458 มีการเสนอร่างประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเสนอโดย Mr.Delesstree กำหนดให้การประกันตัวทำได้ทั้งในชั้นสอบสวนและชั้นศาล สิทธิในการร้องขอประกันตัวโดยผู้ต้องหาเท่านั้น สิทธิร้องขอประกันตัวโดยผู้อื่นจะร้องขอประกันตัวไม่ได้ และกำหนดจำนวนเงินที่รับผิดชอบตามสัญญาประกันอยู่ในดุลพินิจของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ ซึ่งในขณะนั้นมิได้มีการกล่าวถึงการใช้หลักทรัพย์ในการประกันตัวแต่อย่างใด สัญญาประกันมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยมาปรากฏตัวในการสอบสวนหรือพิจารณาคดีและเมื่อมีคำพิพากษาว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยได้กระทำความผิดจริงจะได้มีตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ลงโทษ หากผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการประกันตัวผิดสัญญาประกันโดยไม่มีเหตุอันสมควรรัฐก็อาจจะริบเงินประกันได้ กรณีที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังตามหมายศาลแต่ยังไม่ได้ถูกฟ้องศาลถ้าความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปีและผู้ต้องหาไม่มีมีลำนาคาเป็นหลักแหล่งมีอาชีพที่แน่นอน ผู้มีอำนาจก็อาจจะให้ประกันตัวหรือปล่อยชั่วคราวได้ ในปีพุทธศักราช 2460 Mr. Rene A. Guyon ได้เสนอว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาระบบที่ 3 ซึ่งคณะกรรมการร่างในปีพุทธศักราช 2452 ได้ทำการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมในเรื่องการปล่อยชั่วคราวและการประกัน และโดยคณะกรรมการให้เหตุผลว่าเพื่อให้สามารถนำมาใช้ในทางปฏิบัติได้ ควรปรับปรุงให้มีความสะดวกมากขึ้นคือ มีมาตรการปล่อยชั่วคราวสำหรับผู้บริสุทธิ์หรือผู้ที่ยังไม่มีความผิด การกำหนดขออำนาจการให้ประกันของพนักงานอัยการเฉพาะความผิดที่เกิดขึ้นในเขตอำนาจของตน ซึ่งผู้มีสิทธิร้องขอประกันตัวจะเป็นผู้ต้องหา จำเลย หรือบุคคลอื่นก็ได้ ในประกันต้องลงชื่อในสัญญาประกันและอาจใช้หลักทรัพย์แทนเงิน ซึ่งการกำหนดจำนวนเงินประกันพนักงานอัยการและศาลสามารถใช้ดุลพินิจได้อย่างกว้างขวางและเกิดปัญหาถกเถียงกันว่าควรมีขอบเขตหรือหลักเกณฑ์เพียงใด (ร.แลงกาต์, 2526)

การปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาระบบที่ 3 ในปีพุทธศักราช 2466เกี่ยวกับเรื่องการปล่อยชั่วคราวบัญญัติไว้ในมาตรา 132 ถึงมาตรา 140 มีการปรับปรุงมาตราเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว สำหรับผู้บริสุทธิ์ผู้ที่ยังไม่มีความผิด โดยให้อำนาจอัยการในกรุงเทพฯและพนักงานฝ่ายปกครองยื่นคำร้องต่อศาล กฎหมายกำหนดให้ต้องพิจารณาภายใน 2 วันโดยจะพิจารณาการให้ประกันโดยการรับหลักประกันหรือประกันแทนการวางเงินก็ได้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาระบบที่ 4 ในปีพุทธศักราช 2475 แก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้งจนเป็นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในปัจจุบันได้ กำหนดอัตราโทษขั้นสูงเป็นหลักเกณฑ์ในการประกันประกอบข้อพิจารณาบางประการ เช่น ความหนักเบาแห่งข้อหา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยมิได้บัญญัติความหมายของคำว่าประกันตัวหรือปล่อยตัวชั่วคราวไว้ แต่มีนัยกฎหมายหลายท่านให้คำอธิบายถึงความหมายของคำว่าประกันตัวหรือปล่อยตัวชั่วคราวไว้ โดยสรุปการปล่อยชั่วคราวคือ การประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาระหว่างถูกดำเนินคดีโดยไม่ต้องถูกควบคุมหรือกักขัง ได้รับอิสรภาพไปในช่วงระยะเวลาหนึ่งหรือระหว่างที่มีการสอบสวนโดยพนักงานสอบสวน หรือการไต่สวนมูลฟ้อง หรือการพิจารณาคดีของศาล เป็นมาตรการทางอาญาที่ผ่อนคลายการจำกัดเสรีภาพในการเคลื่อนไหวของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ถูกจับหรือถูกควบคุม ตามหลักกฎหมายที่ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นผู้กระทำความผิดจริงโดยการพิจารณาของศาล ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องสัญญาว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานหรือศาลโดยจะมาตามนัดหรือหมายเรียกของศาล จะใช้วิธีไม่มีประกันหรือมีประกันหรือมีประกันและหลักประกันก็ได้ ซึ่งผู้ต้องหาหรือจำเลยได้รับการประกันตัวหรือปล่อยชั่วคราวผิดสัญญาแล้วผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือผู้ที่มีประโยชน์เกี่ยวข้องก็อาจจะถูกปรับตามสัญญาประกันหรืออาจจะถูกยึดหลักประกันได้

แนวความคิด ทฤษฎี หลักการที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยชั่วคราว

การควบคุมตัวผู้กระทำความผิดโดยใช้เรือนจำเป็นวิธีการลงโทษที่ใช้กันอย่างแพร่หลายมาตั้งแต่ในอดีต เพื่อทดแทนการลงโทษด้วยวิธีการทรมาน เข็มนติ หรือเนรเทศออกจากชนเผ่า การใช้เรือนจำในยุคแรกเน้นการลงโทษเพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทนและข่มขู่ยับยั้ง มุ่งประสงค์เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของสังคมเป็นสิ่งสำคัญ ผู้กระทำความผิดควรถูกกำจัดออกจากสังคมเพื่อไม่ให้มีโอกาสกระทำความผิดได้อีก แต่ในความเป็นจริงแล้วด้วยสภาพความเป็นอยู่ของผู้กระทำความผิดที่ต้องโทษอยู่ในเรือนจำอย่างแออัดได้ส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจและร่างกายของผู้กระทำความผิดทำให้เกิดความเครียด ก้าวร้าว และใช้ความรุนแรงมากยิ่งขึ้น อีกทั้งถูกกดขี่ข่มเหงทั้งจากผู้กระทำความผิดที่แข็งแกร่งกว่าและอาจเกิดจากผู้คุมซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ นอกจากนั้นแล้วในกรณีของผู้กระทำความผิดที่กระทำความผิดเป็นครั้งแรกในคดีที่ไม่ร้ายแรงหรือกระทำไปด้วยพลาดพลัง เมื่อได้เข้าไปอยู่ในเรือนจำเพื่อรับโทษจำคุกเพียงระยะสั้น ๆ ก็อาจได้รับการสั่งสอนวิธีการประกอบอาชีพการมอื่น ๆ จากผู้ต้องโทษในเรือนจำด้วยกัน ทำให้ผู้กระทำความผิดนั้นกลายเป็นอาชญากรอย่างแท้จริงได้

การควบคุมตัวผู้กระทำความผิดครั้งแรกหรือกระทำความผิดไม่ร้ายแรงโดยใช้เรือนจำจึงเท่ากับการสร้างอาชญากรขึ้นมาใหม่ และการใช้เรือนจำควบคุมตัวผู้กระทำความผิดทุกประเภทยังก่อให้เกิดปัญหาความแออัดในเรือนจำมีการปะปนของผู้ต้องขังประเภทต่าง ๆ ทั้งผู้ต้องขังที่มีลักษณะร้ายแรง กับผู้ต้องขังที่กระทำผิดโดยพลั้งพลาด การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเหล่านี้ นอกจากจะเกิดความยากลำบากและดูแลไม่ทั่วถึงแล้ว ยังทำให้เกิดการปฏิบัติต่อผู้ที่มีลักษณะร้ายแรงด้วยโทษเบาเกินไปและปฏิบัติต่อคนพลั้งพลาดหนักเกินไป (นันทิ จิตสว่าง, 2558) ดังนั้น จึงได้มีการนำเอาแนวความคิดในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำมาใช้ เพื่อให้การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดที่ไม่สมควรต้องเข้าไปรับโทษในเรือนจำทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การควบคุมผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำจากผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตัวผู้กระทำความผิดที่ถูกลงโทษโดยการจำคุกในเรือนจำทำให้ แนวความคิดในการลงโทษผู้กระทำความผิดโดยใช้เรือนจำเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมโดยมุ่งเน้นไปที่การฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของผู้กระทำความผิดให้มีความพร้อมที่จะกลับคืนสู่สังคมได้อย่างสมบูรณ์เต็มที่ ภายหลังจากที่พ้นโทษแล้ว แทนที่จะมุ่งเน้นไปที่การแก้แค้นทดแทนความผิดที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำลงไป การใช้เรือนจำควรนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดที่เป็นอันตรายร้ายแรงต่อสังคมโดยรวมและไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้เท่านั้น โดยได้มีการนำมาตรการในการควบคุมผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำมาใช้แทนการใช้เรือนจำสำหรับผู้กระทำความผิดบางประเภทด้วย การควบคุมผู้กระทำความผิดโดยไม่ใช้เรือนจำเป็นมาตรการในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด ซึ่งอาจมีได้ทั้งก่อนและหลังที่ผู้กระทำความผิดจะถูกจำคุกในเรือนจำ มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ลดผลกระทบในทางลบอันเนื่องมาจากการใช้เรือนจำลดความแออัดยัดเยียดในเรือนจำ และประหยัดค่าใช้จ่ายของรัฐ (ฐิติมา ประเสริฐ, 2553) ในประเทศไทยมีการนำก้าไลอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ควบคุมผู้กระทำความผิดตั้งแต่ พ.ศ. 2556 เป็นต้นมา โดยกำหนดให้เจ้าพนักงานซึ่งได้แก่ผู้บัญชาการเรือนจำหรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการตามหมายจำคุกสามารถยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้มีการจำกัดการเดินทางและอาณาเขตแก่ผู้ต้องจำคุกได้ โดยให้คำนึงถึงเหตุจำเป็นซึ่งรวมถึงเหตุที่ผู้ซึ่งต้องจำคุกจะถึงอันตรายแก่ชีวิตถ้าต้องจำคุกผู้ซึ่งต้องจำคุกจำเป็นต้องเลี้ยงดูบิดา มารดา สามี ภริยา หรือบุตรซึ่งพึ่งตนเองไม่ได้ และเจ้าพนักงานผู้ร้องขออาจเสนอเงื่อนไขห้ามมิให้ออกนอกเขตสถานหรือสถานที่อื่นใดในช่วงเวลาที่กำหนดร่วมกับการใช้ก้าไลอิเล็กทรอนิกส์ได้

ในระยะแรกได้มีการควบคุมผู้ต้องโทษด้วยการใช้กำไลอิเล็กทรอนิกส์โดยเน้นไปที่กลุ่มผู้ต้องโทษ 4 กลุ่ม (ซีต้า ธนัฐติวงศ์, 2553) คือ

- (1) ผู้ต้องขังชรา หรือป่วยเป็นโรคเอดส์ระยะสุดท้าย ไตวายเรื้อรัง มะเร็งระยะสุดท้ายหากจำคุกต่อไปต้องเสียชีวิตและต้องออกไปรับการรักษา เช่น ฟอกไตหรือฉายรังสีทุกสัปดาห์
- (2) ผู้ต้องขังที่ต้องออกไปดูแลลูกและภรรยาหรือพ่อแม่ที่แก่ชราไม่สามารถช่วยเหลือตัวเอง
- (3) ผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยเรื้อรังและต้องเข้ารับการรักษาต่อเนื่อง
- (4) กลุ่มนักโทษที่มีเหตุทุเลาการลงโทษ เช่น คลอดบุตร วิกฤตจิต

แนวคิดเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว

การปล่อยชั่วคราว คือ การอนุญาตให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยพ้นจากการควบคุมของเจ้าพนักงานหรือศาลตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่ให้ถูกควบคุมไว้เกินความจำเป็นในระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาคดี มีแนวคิดที่สำคัญดังนี้

1) หลักความเสมอภาค

หลักความเสมอภาคเป็นหลักการที่ถูกบัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน (สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2543) สิทธิในการได้รับการปล่อยชั่วคราวของผู้ต้องหาหรือจำเลย กล่าวคือ จะต้องอนุญาตให้ประกันตัวหรือปล่อยชั่วคราวเป็นหลัก ไม่ให้ปล่อยชั่วคราวหรือประกันตัวถือเป็นข้อยกเว้น ทั้งนี้ตามสิทธิที่ปรากฏในกฎหมายสูงสุดของประเทศไทย ซึ่งได้บัญญัติหลักสิทธิเสรีภาพของบุคคลไว้ กล่าวคือ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมจะกระทำมิได้ ประชาชนชาวไทยไม่ว่านับถือศาสนาใดย่อมอยู่ในความคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญเสมอกันและบุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย รับรองให้ทุกคนมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเช่นเดียวกันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน ต้องอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอย่างรวดเร็วและเท่าเทียมกัน โดยกฎหมายยึดหลักความเสมอภาคจะต้องเป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีหนึ่งแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง หลักความเสมอภาคต่อผู้ต้องหาหรือจำเลยทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในชั้นชั้นวรรณะใดไม่ว่าจะร่ำรวยหรือยากจน ก็ถูกดำเนินคดีและได้รับความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน ทุกคนมีสิทธิร้องขอปล่อยชั่วคราวในชั้นเจ้าพนักงาน ส่วนในเรื่องหลักประกันกฎหมายไม่ได้เรียกร้องแต่อย่างใด รัฐไม่ได้มุ่งหวังหาเงินหรือหาประโยชน์จากการปล่อยชั่วคราว แต่ต้องการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด แต่ในทางปฏิบัติมีการเรียกประกันจึงกลายเป็นการปล่อยชั่วคราวที่มีการเรียกหลักประกันเป็นหลัก และเป็นการเรียกหลักประกันในจำนวนที่สูง ทำให้เกิดการประกันอาชีพ กล่าวคือบริษัทประกันภัยเข้าไปแสวงหาประโยชน์บนความทุกข์ยากของผู้ต้องหาหรือจำเลย ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีย่อมมีโอกาสที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราวดีกว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี จึงทำให้การปล่อยชั่วคราวในทางปฏิบัติมีความไม่เสมอภาคตามกฎหมาย ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

2) หลักการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริสุทธิ์

การดำเนินคดีอาญาเป็นที่ยอมรับกันเป็นหลักสากลว่า “ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลทุกคนเป็นผู้บริสุทธิ์” (presumption of innocence) จำเลยต้องได้รับการพิจารณาโดยเป็นธรรมและเปิดเผย (fair and public hearing) ภายในระยะเวลาที่สมเหตุสมผล (within a reasonable time) โดยบุคคลซึ่ง

ได้รับการแต่งตั้งโดยกฎหมายต้องมีความเป็นอิสระและวางตัวเป็นกลาง (by an independent and impartial tribunal established by law) และการที่รัฐจะลงโทษจำเลยได้นั้นต้องพิสูจน์ให้ได้ถึงระดับที่เรียกว่า ปราศจากความสงสัยตามสมควร (beyond reasonable doubt) ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิด หากยังมีข้อสงสัยต้องยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้แก่จำเลย (in dubio pro reo) โดยในการดำเนินการค้นหาความจริงผู้ทำหน้าที่ค้นหาความจริงต้องมีความเป็นอิสระ ปราศจากความครอบงำจากองค์กรหนึ่งองค์กรใด โดยมีการรับรองหลักดังกล่าวไว้ใน European Convention on Human Rights มาตรา 6 วรรคหนึ่งและวรรคสอง สำหรับในประเทศไทยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 บัญญัติไว้ในมาตรา 29 ในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด ก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนผู้กระทำความผิดมิได้ ดังนั้นในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นคดีอาญานั้นผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิได้รับการสอบสวน และการพิจารณาคดีต้องมีความถูกต้องรวดเร็วและเป็นธรรม มีโอกาสในการต่อสู้คดีอย่างเพียงพอ สามารถตรวจสอบหรือให้รับทราบหลักฐานตามสมควร รวมไปถึงการได้รับความช่วยเหลือในทางคดีจากทนายความและการได้รับการปล่อยชั่วคราว แต่ในทางปฏิบัติเจ้าพนักงานสันนิษฐานไว้ล่วงหน้าว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดจริง มีการควบคุมตัวไว้ในอำนาจ รัฐอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวเป็นข้อยกเว้น ส่งผลให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีโอกาสไปแสวงหาพยานหลักฐานในการต่อสู้คดีเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนได้อย่างเต็มที่อันผิดต่อหลักบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

3) หลักยกประโยชน์แห่งความสงสัย

หลักยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้แก่จำเลย (in dubio pro reo) ถูกนำมาใช้โดยบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 227 วรรคสอง บทบัญญัตินี้หมายความว่า ในคดีอาญานั้น กฎหมายให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด โจทก์จึงมีภาระการพิสูจน์ให้ศาลเชื่อว่าจำเลยได้กระทำความผิดตามที่โจทก์ฟ้องจริงโดยปราศจากข้อสงสัยตามสมควร หากการนำสืบของโจทก์ยังมีข้อสงสัยประการใด ศาลจะยกประโยชน์แห่งข้อสงสัยนั้นให้เป็นผลดีแก่จำเลย แม้จำเลยจะสืบพยานฝ่ายตนเพียงเล็กน้อย หรือแม้จะไม่นำสืบพยานฝ่ายตนเลยศาลก็อาจยกฟ้องได้ หลักนี้มีข้อสังเกตว่าความสงสัยนั้นต้องเป็นความสงสัยตามสมควรด้วย เพราะมิฉะนั้นจะกลายเป็นว่าอะไร ๆ ก็สงสัยแล้วต้องยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลยหมด หลักยกประโยชน์แห่งความสงสัยนี้เป็นหลักนิติรัฐที่สำคัญหลักหนึ่งและเป็นหลักรัฐธรรมนูญ ซึ่งหมายความว่า ผู้ถูกกล่าวหาไม่ต้องพิสูจน์เรื่องฐานที่อยู่ของตน แต่จะต้องพิสูจน์โดยใช้พยานหลักฐานอย่างแน่ชัดว่าผู้ถูกกล่าวหาอยู่ ณ ที่เกิดเหตุหรือร่วมกระทำความผิดในการกระทำความผิดอาญานั้นหรือไม่อย่างไร ข้อสงสัยเรื่อง “เหตุที่ผู้กระทำความผิดมีอำนาจกระทำได้” เช่น การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 68 หรือข้อสงสัยในเรื่อง “เหตุยกเว้นโทษเฉพาะตัว” เช่น การถอนตัวจากการพยายามกระทำความผิด ในความผิดอาญาฐานพยายามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 82 หรือความเป็นสามีภริยาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 71 เหล่านี้ต้องยกประโยชน์ให้ผู้ถูกกล่าวหา (คดี ณ นคร, 2555)

ทฤษฎีเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว

กระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ตีนั้น จะต้องพยายามรักษาสมดุลระหว่างอำนาจรัฐในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ และหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยไม่โน้มเอียงไปในทางหนึ่งทางใดมากเกินไป การปล่อยชั่วคราว การประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา ก็เป็นมาตรการในการประกันสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยอย่างหนึ่งในคดีอาญาระหว่างพิจารณาคดี ซึ่งเป็น

มาตรการผ่อนคลายการจำกัดเสรีภาพหรือเสรีภาพในการเคลื่อนไหวเปลี่ยนที่ทางของผู้ต้องหาหรือจำเลย อันเนื่องจากหลักประโยชน์แห่งความสงสัย (in dubio pro reo) ทฤษฎีที่สำคัญมีดังนี้

1) ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (The Crime Control model)

ทฤษฎีที่มุ่งการควบคุมอาชญากรรมเป็นสำคัญ (อัศวิน วัฒนวิบูลย์, 2552) มีการดำเนินคดีอาญาที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของสังคมให้ปลอดภัย ให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ เป็นรูปแบบที่มุ่งควบคุมระงับปราบปรามอาชญากรรมเป็นหลัก และจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถจะควบคุมและปราบปรามอาชญากรรมหรือจับกุมอาชญากรรมมาลงโทษตามกฎหมายได้ย่อมถูกประชาชนกล่าวได้ว่าความสงบเรียบร้อยและความเป็นระเบียบของบ้านเมืองสูญไป เสรีภาพของประชาชนผู้สุจริตย่อมได้รับกระทบกระเทือน หากกระบวนการยุติธรรมไม่มีประสิทธิภาพประชาชนก็จะเสื่อมศรัทธา กฎหมาย ผู้ที่เคารพกฎหมายกลับตกเป็นเหยื่อและถูกล่วงละเมิดไม่มีความมั่นคงปลอดภัยในการดำรงชีวิต และถือว่ากระบวนการยุติธรรมจะเป็นหลักประกันต่อสังคมโดยจะต้องมีประสิทธิภาพที่เข้มข้นในทุกขั้นตอนไม่ว่าจะเป็นขั้นสืบสวน จับกุม ฟ้องคดี การดำเนินคดี พิจารณาพิพากษา และบังคับคดีตามคำพิพากษา กระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีสถิติการจับกุม การดำเนินคดีตามขั้นตอนต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมจะต้องมีความรวดเร็วและแน่นอน ทฤษฎีนี้เห็นว่ากระบวนการยุติธรรมที่ดีจะต้องจับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษให้ได้ในอัตราสูง โดยผู้กระทำความผิดต้องหลุดรอดไปได้น้อยที่สุด ใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด รวดเร็วและแน่นอน (ประธาน วัฒนาวาณิชย์, 2539) การที่ผู้กระทำความผิดถูกจับในที่เกิดเหตุได้ทันทีทันใดเพราะอาวุธที่ใช้กระทำความผิด มีพยานยืนยันการกระทำความผิดและผู้กระทำความผิดได้ให้การรับสารภาพนั้น เป็นเรื่องยากที่จะคิดว่าผู้นั้นไม่ได้กระทำความผิดหรือถ้าผู้นั้นเป็นผู้บริสุทธิ์ก่อนมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิด การสันนิษฐานความผิดตามรูปแบบนี้เป็นการแสวงหาความจริงในการปราบปรามอาชญากรรม พนักงานอัยการและพนักงานสอบสวนต้องมีคุณภาพสูง การค้นหาความจริงเชื่อถือได้สามารถวินิจฉัยความผิดทำได้โดยการกลั่นกรองเป็นลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง ในกรณีที่ผู้ต้องหาเป็นผู้บริสุทธิ์ก็จะถูกกลั่นกรองออกไป เช่น ในคดีที่มีหลักฐานไม่เพียงพอที่จะพิสูจน์ว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิดก็ให้ปล่อยตัวไป แทนที่จะต้องดำเนินการฟ้องร้องคดีและทำการสืบพยาน ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีไปจนศาลตัดสินยกฟ้องตัวผู้ต้องหานั้นไป ส่วนผู้ที่กระทำความผิดก็จะถูกดำเนินคดีอย่างรวดเร็ว เช่น การดำเนินคดีต่อผู้ที่มีพยานหลักฐานแน่นหนาหรือผู้ต้องหาที่รับสารภาพ เป็นต้น รูปแบบนี้ทำให้เกิดการดำเนินคดีอาญาที่มีตัวจำเลยมาปรากฏในการดำเนินคดีทุกนัดและหากพิสูจน์ได้ว่าผู้นั้นกระทำความผิดจริงก็จะมีตัวมารับโทษ รัฐจึงต้องควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยเหล่านั้นไว้เพื่อป้องกันมิให้หลบหนีหรือก่ออันตรายใด ๆ ต่อสังคมขึ้นอีก

2) ทฤษฎีในการควบคุมผู้กระทำความผิด

2.1) ทฤษฎีการลงโทษ ในยุคแรกมนุษย์อยู่อาศัยร่วมกันแบบครอบครัวเล็ก ๆ อำนาจในการลงโทษผู้กระทำความผิดจึงเป็นอำนาจของบิดาซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัว ต่อมาเมื่อมีการขยายตัวเป็นชนเผ่า อำนาจในการลงโทษจึงเป็นอำนาจของหัวหน้าเผ่า ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างอำนาจปกครองของบิดาต่อบุตรกับอำนาจของญาติ เมื่อเข้าสู่ยุคกลางแนวความคิดเกี่ยวกับการลงโทษได้รับอิทธิพลมาจากคริสต์ศาสนา เชื่อว่าพระเจ้าเป็นผู้กำหนดแบบแผนในการดำเนินชีวิต ผู้ฝ่าฝืนคือผู้ทำบาปและจะต้องรับโทษเพื่อไถ่บาปนั้น และเมื่อเข้าสู่ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการความเชื่อเกี่ยวกับพระเจ้าได้เสื่อมถอยลง แนวความคิดที่ว่าอำนาจในการปกครองรัฐเป็นของประชาชนทุกคนได้รับการยอมรับมากขึ้น อำนาจในการลงโทษจึงมีที่มาจากความยินยอมของประชาชนทั่วไป ที่มอบหมายอำนาจรักษาความสงบเรียบร้อยให้กับ

รัฐ โดยถือว่าบุคคลที่ฝ่าฝืนกฎหมายเป็นการฝ่าฝืนความเห็นร่วมของคนส่วนใหญ่ในสังคม (ณรงค์ ใจหาญ, 2543) นักอาชญาวิทยาจากสำนักกฎหมายต่าง ๆ ได้เสนอทฤษฎีการลงโทษหลายทฤษฎีด้วยกัน ซึ่งสามารถสรุปได้เป็น 4 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน ทฤษฎีการลงโทษแบบอรรถประโยชน์ ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟู ทฤษฎีการลงโทษเพื่อคุ้มครองสังคม

2.2) ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน (Retributive Theory) การลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนเป็นทฤษฎีการลงโทษที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ เนื่องจากผู้ที่ถูกทำร้ายย่อมเกิดความแค้น และมีความประสงค์ที่จะแก้แค้นผู้กระทำความผิด ให้ได้รับการลงโทษอย่างสาสมกับความเสียหายที่ตนได้รับในลักษณะตาต่อตาฟันต่อฟัน กล่าวคือ ผู้ที่ฆ่าผู้อื่นถึงแก่ความตายก็สมควรที่จะต้องถูกลงโทษประหารชีวิตให้ตายตกไปตามกันด้วย การลงโทษที่ชอบธรรมตามหลักทฤษฎี ต้องประกอบด้วยเงื่อนไข 3 ประการ คือ

2.2.1) การลงโทษต้องเป็นการทดแทนความเสียหายให้กับผู้ถูกระทำ ต้องทำให้ผู้ถูกระทำได้รับความพึงพอใจและคิดว่ากรลงโทษนั้นเป็นสิ่งที่ยุติธรรมสำหรับตนแล้ว

2.2.2) การลงโทษต้องกระทำเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม เนื่องจากทุกคนในสังคมต้องเคารพกฎหมาย และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคือผู้ที่เอาเปรียบผู้อื่นที่ปฏิบัติตามกฎหมาย จึงต้องถูกลงโทษ การลงโทษผู้กระทำความผิดควรมีความรุนแรงเทียบเท่ากับการผู้ถูกระทำได้รับจากการฝ่าฝืนกฎหมายนั้นถือว่าผู้กระทำความผิดได้จ่ายหนี้ อันเกิดจากการกระทำความผิดให้แก่ทุกคนที่เชื่อฟังและปฏิบัติตามกฎหมาย และเมื่อจ่ายแล้วก็ให้ผู้กระทำความผิดนั้นกลับคืนสู่สังคมในฐานะที่เป็นพลเมืองดีและมีฐานะเท่าเทียมกับคนอื่นเหมือนเช่นเดิม

2.2.3) การลงโทษต้องได้สัดส่วนกับความผิด คือ จำนวนโทษที่ผู้กระทำความผิดควรจะได้รับจะต้องเท่ากับความเสียหายที่เขาได้กระทำความผิดนั้น อย่างไรก็ตามอาจมีข้อยกเว้นได้ 2 กรณี คือ กรณีที่การลงโทษสูงกว่าความเสียหายที่ผู้กระทำความผิดก่อขึ้น สามารถกระทำได้ในกรณีของการลงโทษจำคุกตลอดชีวิตแก่ผู้กระทำความผิดที่เป็นอันตรายต่อสังคม เพื่อปกป้องสังคมให้ปลอดภัยยิ่งขึ้น และการลงโทษอาจต่ำกว่าสัดส่วนแห่งความผิดได้ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่มีโอกาสที่จะกระทำความผิดนั้นอีก เช่น ผู้กระทำความผิดได้รับการลดโทษ หรือรอการลงโทษ และให้อยู่ภายใต้เงื่อนไขการคุมประพฤติ เป็นต้น การลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ผู้เสียหายและสังคม โดยโทษที่ลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นควรได้สัดส่วนกับความเสียหาย ความเจ็บปวดที่ผู้เสียหายและสังคมได้รับ เพื่อรักษาความยุติธรรมและสมดุลของสังคม

3) ทฤษฎีการลงโทษแบบอรรถประโยชน์ (Utilitarian Theory)

ทฤษฎีการลงโทษแบบอรรถประโยชน์เป็นแนวความคิดของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม (The Classical School of Criminology) มีหลักการเบื้องต้นว่าคนเราทำผิดโดยเจตนา และก่อนที่จะลงมือกระทำนั้นได้พิจารณาใคร่ครวญถึงผลดีผลเสียแล้วจึงลงมือทำ รัฐจึงควรออกกฎหมายกำหนดความผิดและโทษสำหรับความผิดนั้นไว้ให้ชัดเจน และเปิดเผยต่อสาธารณชน เมื่อมีผู้กระทำความผิดหรือฝ่าฝืนกฎหมายก็จะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ทั้งนี้การลงโทษจะต้องทำอย่างรวดเร็วแน่นอนเสมอภาคกัน และมีความรุนแรงตามที่กำหนดไว้ การลงโทษย่อมจะมีประโยชน์ต่อสังคมในการลดอาชญากรรมและส่งเสริมให้คนทั่วไปเคารพกฎหมาย การลงโทษตามทฤษฎีอรรถประโยชน์ถือว่า การลงโทษทำให้อาชญากรรมลดลงเนื่องจากประการแรก การลงโทษจะมีผลยับยั้ง (deterrence) มิให้มีการกระทำความผิดอาญา โดยจะมีผลเป็นการยับยั้งทั้งแก่ตัวผู้กระทำความผิดและแก่บุคคลทั่วไป ประการที่สอง การลงโทษจะมีผลเป็นการแก้ไข (reformative effect) และฟื้นฟู (rehabilitative effect) ผู้กระทำความผิดโดยทำให้ผู้กระทำความผิด

เปลี่ยนทัศนคติและค่านิยมที่จะเชื่อฟังและไม่ฝ่าฝืนกฎหมาย และประการที่สามการลงโทษจะมีผลเป็นการตัดโอกาสมิให้ผู้นั้นกระทำความผิดขึ้นอีก โดยการลงโทษจำคุกเป็นการแยกผู้กระทำความผิดออกไปจากสังคม ผู้กระทำความผิดจึงไม่มีโอกาสก่ออาชญากรรมขึ้นอีกในสังคม

4) ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Rehabilitative Theory)

ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดเป็นทฤษฎีที่ถูกเสนอโดยสำนักอาชญาวิทยาปติฐานนิยม (The Positive School of Criminology) มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำความผิดให้เป็นคนดีไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก โดยเน้นการวิเคราะห์หาสาเหตุว่า เพราะเหตุใดผู้กระทำความผิดจึงกระทำความผิด ซึ่งเมื่อพบสาเหตุที่แท้จริงแล้วก็จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ตรงจุด ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่กลับไปกระทำความผิดอีก การกระทำความผิดเป็นผลมาจากอิทธิพลพันธุกรรม ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม โดยได้จำแนกอาชญากรออกเป็น 5 ประเภท คือ อาชญากรโดยกำเนิด อาชญากรจิตวิปริต อาชญากรที่เกิดจากอารมณ์ อาชญากรที่ผิดเป็นครั้งคราว และอาชญากรติดนิสัยโดยสันดาน การลงโทษต้องลงโทษให้เหมาะสมเป็นรายบุคคลไป แต่สำหรับผู้กระทำความผิดที่แก้ไขไม่ได้ต้องกำจัดไปให้พ้นจากสังคม เช่น การประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต เป็นต้น ผู้ที่กระทำหน้าที่ในการแก้ไขฟื้นฟูนั้น ควรจะต้องมีความรู้และความชำนาญในการแก้ไขสาเหตุที่เกิดขึ้นตามสาขาวิชาที่ได้ศึกษามาด้วย เพื่อที่จะได้แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดได้ตรงจุด

5) ทฤษฎีการลงโทษเพื่อคุ้มครองสังคม (Social Protection Theory)

ทฤษฎีการลงโทษเพื่อคุ้มครองสังคมเป็นแนวความคิดของสำนักอาชญาวิทยาป้องกันสังคม (Social Defense School of Criminology) มีวัตถุประสงค์ในการลงโทษเพื่อคุ้มครองสังคมให้ปลอดภัย โดยแยกผู้กระทำความผิดออกจากสังคมเพื่อตัดโอกาสไม่ให้ผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดขึ้นอีก มีหลักการที่สำคัญ คือ การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดและอบรมปมนิสัยมากกว่าการลงโทษ เน้นการคุ้มครองสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม ส่วนการลงโทษจะเน้นให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคล เพื่อปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้เป็นคนดี

2. กฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM

กฎหมายไทยที่บัญญัติเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ คือ มาตรา 108 วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งได้บัญญัติไว้ว่า “ในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราวหรือศาลจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่หรือเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติ หรือในกรณีที่ผู้นั้นยินยอมจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการหลบหนี หรือภัยอันตราย หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น แต่ถ้าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอม จะสั่งให้ใช้อุปกรณ์ดังกล่าวได้ต่อเมื่อผู้นั้นมีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่น” หลักกฎหมายตามมาตราดังกล่าวนี้ใช้ประกอบกับข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2548 ในข้อ 4 เมื่อศาลพิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่สมควรให้ปล่อยชั่วคราวได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108 ก็ให้ศาลพิจารณาว่าจะให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันหรือไม่มีประกัน ซึ่งในการพิจารณาว่าการปล่อยชั่วคราวควรจะมีประกันหรือไม่ต้องมีประกัน ให้ศาลพิจารณาถึงความร้ายแรงแห่ง

ข้อหา สาเหตุและพฤติกรรมการกระทำความผิด รวมทั้งบุคลิกลักษณะนิสัย สภาพทางร่างกายและจิตใจ การศึกษา การประกอบอาชีพการงาน ประวัติการกระทำความผิดอาญา สภาพและฐานะของครอบครัว และความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคมของผู้ต้องหาหรือจำเลย แสดงให้เห็นว่าการใช้ดุลพินิจสั่งปล่อยชั่วคราวศาลจะกำหนดให้มีประกันหรือไม่ประกันก็ย่อมได้ กรณีกำหนดให้มีประกัน วงเงินประกันนั้นต้องปฏิบัติตามข้อ 5 ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาฯ ซึ่งคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี ให้ศาลใช้ดุลพินิจอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวได้โดยไม่ต้องมีประกัน หากมีเหตุจำเป็นต้องมีประกันให้กำหนดวงเงินไม่เกิน 100,000 บาท เว้นแต่มีเหตุสมควรที่จะสั่งเป็นอย่างอื่น ก็ให้ระบุเหตุนั้นไว้โดยชัดเจน

เมื่อได้ศึกษาการปล่อยชั่วคราวโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายต่างประเทศ พบว่าการปล่อยชั่วคราวเป็นมาตรการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ยังไม่ถูกตัดสินให้มีความผิดโดยกระบวนการยุติธรรม เป็นหลักการเช่นเดียวกันกับประเทศไทย แต่เป็นวิธีการที่แตกต่างด้วยความเสี่ยงที่ศาลอนุญาตให้ปล่อยตัวไปแล้ว ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่กลับมาเข้ารับการพิจารณาตามกระบวนการยุติธรรม จากการศึกษากระบวนการปล่อยตัวชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ในระบบกฎหมายฝรั่งเศส พบว่า สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในขั้นตอนก่อนการพิจารณาและในขั้นตอนการระงับการดำเนินการตามหมายจับ (นันทน์ภัส สุปิยะพันธ์, 2557) สาธารณรัฐฝรั่งเศสใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ในการปล่อยชั่วคราวต่อผู้ต้องหาหรือจำเลยที่กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ ผู้กระทำความผิดรุนแรง (Mike Nellis, Kristel Beyens, Dan Kaminski, 2012) ในฝรั่งเศสศาลไม่นิยมปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยการเรียกหลักประกันก่อนปล่อยตัว ศาลจะพิจารณาว่าจะขังหรือจะปล่อยระหว่างดำเนินคดีโดยคำนึงถึงความเสี่ยงว่าจะหลบหนี ยุ่งเหยิงหลักฐาน ก่อเหตุร้ายประการอื่น หากไม่เข้ากรณีดังกล่าว ศาลจะปล่อยตัวโดยไม่เรียกหลักประกัน แต่จะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยปฏิบัติ เช่น มารายงานตัว ห้ามเข้าใกล้ผู้เสียหาย ห้ามเข้าสถานที่บางแห่ง อื่น ๆ ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว รวมทั้งการติดอุปกรณ์ติดตามตัว (electronic monitoring) ซึ่งประเทศเยอรมนีก็ใช้แนวทางแบบเดียวกัน (ปกป้อง ศรีสนิท, 2560)

ในประเทศสหรัฐอเมริกา การปล่อยชั่วคราวนี้ได้มีการยึดโยงความคิดมาจากประเทศอังกฤษตั้งแต่สมัยเป็นอาณานิคม กล่าวคือ มีแนวคิดในการถือความสัมพันธ์ระหว่างนายประกันกับผู้ถูกกล่าวหา โดยยึดหลักเกณฑ์นี้เป็นสิ่งสำคัญในการพิจารณาให้ประกันตัว ด้วยเหตุที่นายประกันต้องรับผิดชอบผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยที่ไม่มาปรากฏตัวต่อศาล นายประกันจึงมีอำนาจในการควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย ต่อมาในปี 1776 ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการประกาศอิสรภาพ จึงได้มีการปรับปรุงระบบประกันตัว ทั้งด้านแนวคิดและวิธีปฏิบัติ โดยเปลี่ยนลักษณะสัญญาที่นายประกันต้องรับผิดชอบผู้ถูกกล่าวหาเป็นการถูกริบเงินหรือหลักทรัพย์แทน และเนื่องจากการที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีอาณาเขตที่กว้างใหญ่ มีประชากรเป็นจำนวนมากหลากหลายเชื้อชาติและมีการย้ายถิ่นฐานตลอดเวลา ระบบประกันตัวจึงไม่อาจอาศัยหลักความสัมพันธ์อันดีระหว่างนายประกันกับผู้ถูกกล่าวหาได้ ทำให้เกิดระบบนายประกันอาชีพเข้ามามีบทบาทในระบบการประกันตัวของสหรัฐอเมริกา (อารีย์พร กลั่นนุรักษ์, 2545) บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญประเทศสหรัฐอเมริกา ได้รับรองสิทธิการปล่อยตัวชั่วคราวไว้โดยวางหลักว่าห้ามเรียกค่าประกันสูงเกินสมควร แต่ใน Judiciary Act 1789 ได้วางหลักว่า ให้มีการประกันตัวผู้ต้องหาในคดีอาญาทุกคดี เว้นแต่คดีนั้นจะมีโทษประหารชีวิต ในประเทศสหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญกับการใช้หลักประกัน เพื่อให้เกิดกลไกในการประกอบธุรกิจของนายประกันใช้ความสัมพันธ์ระหว่างนายประกันและผู้ต้องหาหรือจำเลย ให้เป็นประโยชน์ในการที่จะควบคุมหรือติดตามตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด ใน

มลรัฐจอร์เจีย ประเทศสหรัฐอเมริกา กฎหมายบัญญัติให้นำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM มาใช้ในขั้นตอนก่อนมีคำพิพากษา (pre-trial) ซึ่งคุณสมบัติของผู้ต้องหาที่ศาลอนุญาตให้ใช้ได้นั้นต้องเป็นกรณีที่ผู้ต้องหาไม่มีความเสี่ยงที่จะหลบหนีจากเขตอำนาจศาล หรือจะปรากฏตัวต่อศาลตามกำหนด ผู้ต้องหาไม่มีพฤติกรรมเป็นอันตรายต่อบุคคลใด ๆ ในชุมชน ไม่มีความเสี่ยงที่จะกระทำความผิดร้ายแรงในระหว่างพิจารณา และไม่มีความเสี่ยงในการแสดงพฤติกรรมข่มขู่หรือทำยุ่งเหยิงกับพยาน รวมไปถึงการขัดขวางใด ๆ ต่อกระบวนการยุติธรรม (ปลิดา มณีโชติ, 2559)

การปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาตามระบบกฎหมายอังกฤษ ประเทศอังกฤษเป็นต้นกำเนิดการปล่อยชั่วคราว เกิดขึ้นในยุคสมัยกลาง (ประมาณปี ค.ศ. 1066) ตามหลักการดำเนินคดีอาญาที่จำเลยจะต้องมาปรากฏในการพิจารณาคดีทุกนัดจึงจำเป็นต้องกักขังผู้ต้องหา หรือจำเลยไว้ในระหว่างการพิจารณาคดีทำให้รัฐต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลการกักขังเป็นจำนวนมาก และได้เกิดปัญหาขึ้นมากมาย เช่น การพิจารณาคดีล่าช้าเพราะผู้พิพากษาต้องเสียเวลาในการเดินทาง เนื่องจากศาลมีเขตอำนาจกว้างขวางการเดินทางไม่สะดวกจึงต้องใช้เวลาในการเดินทางมาก และจากปัญหาที่มีนักโทษล้นเรือนจำก่อให้เกิดสภาวะการขาดอาหาร คุกต่าง ๆ เต็มไปด้วยโรคภัยไข้เจ็บ ทำให้ผู้ถูกกักขังจำนวนมากถึงแก่ความตายก่อนการพิจารณาคดีเสร็จสิ้น และบางคดีผู้บริสุทธิ์ต้องถูกกักขังอยู่โดยไม่มีความผิดจนกว่าจะมีคำตัดสินปล่อยตัวไป จากปัญหาดังกล่าวเพื่อเป็นการปลดปล่อยนักโทษที่ศาลยังไม่ได้พิจารณาจึงได้เกิดการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยขึ้นโดยในตอนแรก Sheriff (เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองทำหน้าที่คล้ายตำรวจ มีอำนาจจับกุม คุมขังผู้กระทำความผิดอาญา) เป็นผู้พิจารณานุญาตให้ประกันโดยมีเงื่อนไขให้ตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยเองหรือบุคคลฝ่ายที่สามที่เชื่อถือได้ให้สัญญาว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยเหล่านั้นจะมาปรากฏตัวในวันพิจารณาคดีของศาล ถ้าผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนีตัวนายประกันเองจะต้องมอบตัวเองเป็นจำเลยแทน ต่อมาได้พัฒนาเป็นการอุทธรณ์จำนวนเงินประกันแทน โดยในปี ค.ศ. 1275 ได้มีการตรา Act of Westminster ขึ้นเพื่อกำหนดอำนาจของ Sheriff ในการให้ประกัน ซึ่งต่อมาได้โอนอำนาจในการให้ประกันไปยังผู้พิพากษาแห่งท้องถิ่น (Justice of the peace) ในปี ค.ศ. 1327 และได้พัฒนามาโดยลำดับและมีการตรากฎหมาย เกี่ยวกับการประกันตัวรวม 3 ฉบับ คือ The Petition of Right 1692 เป็นการจำกัดอำนาจพระมหากษัตริย์ในการสั่งขังบุคคลโดยไม่แสดงเหตุแห่งการสั่ง The Habeas Corpus Act 1697 เป็นกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของชนสัญชาติอังกฤษซึ่งมีสิทธิได้รับการประกันตัวได้ทั้งก่อนและระหว่างการไต่สวนมูลฟ้อง The Bill of Right 1688 เป็นกฎหมายจำกัดอำนาจพระมหากษัตริย์และศาลมีให้กำหนดหลักประกันในการปล่อยตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยสูงเกินสมควร และในปัจจุบันมีกฎหมายหลักที่ใช้ในการประกันตัวคือ The Magistrates' Court Act 1952, The Bail Act 1976 และ The Magistrates' Court Act 1980

การปล่อยชั่วคราวในชั้นพิจารณาของศาลหรือ Magistrates' Court นั้น ผู้พิพากษามีอำนาจให้ปล่อยชั่วคราวในคดีอาญาทั้งปวง เว้นแต่คดีที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลอื่น ใน The Bail Act 1976 มาตรา 4 ได้บัญญัติรับรองไว้ว่า บุคคลผู้ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวย่อมได้รับการประกันตัวไม่ว่าจะเป็นการประกันตัวในชั้น Magistrates' Court Crown Court หรือ High Court ก็ตาม ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องให้คำรับรอง (Recognizance) มีลักษณะเป็นสัญญาให้ไว้กับศาลหรือนายตำรวจว่าตนจะไปปรากฏตามที่กำหนด หรือไปรับการพิจารณาที่ศาลอาญา หรือจะไปเบิกความในฐานะพยาน หรือจะประพฤติตนด้วยความเรียบร้อย และตนรับรองว่าหากฝ่าฝืนคำร้องดังกล่าว จะต้องเสียเงินจำนวนหนึ่งเป็นค่าปรับ โดยเหตุผลที่ใช้ประกอบดุลพินิจในการปล่อยชั่วคราวได้แก่ ความร้ายแรงของความผิดและบทลงโทษ ลักษณะ

นิสัยส่วนตัว ประวัติจำเลยในอดีต การอยู่ร่วมกันในสังคมและความสัมพันธ์ของจำเลยในสังคม เป็นต้น ซึ่งศาลจะต้องประเมินว่าโอกาสที่จำเลยจะหลบหนีมีมากน้อยเพียงใด ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ขอประกันเคยกระทำความผิดขณะที่ได้รับการประกันหรือไม่ และศาลจะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงในคดีประกอบด้วย อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ในสหราชอาณาจักร มีการนำมาใช้ในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เป็นเด็กหรือเยาวชนอายุ 12 ปีบริบูรณ์ ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศหรือกระทำความผิดที่มีโทษเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ ซึ่งมีโทษจำคุกตั้งแต่ 14 ปี และผู้ต้องหาหรือจำเลยอายุ 17 ปีบริบูรณ์ (ซีต้า ธนฐิติวงศ์, 2553)

จากการศึกษาการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ EM มาใช้ควบคุมผู้ต้องหาหรือจำเลยในหลายขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมในต่างประเทศ โดยแนวคิดการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM มาใช้มีสาเหตุมาจากปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ผู้คุมดูแลไม่ทั่วถึงโดยเฉพาะผู้ต้องหาคดีอาชญากรรมที่ไปสร้างเครื่องช่ายอยู่ในคุก และไม่ใช้ประเทศไทยเท่านั้นที่ประสบปัญหา ซึ่งปัจจุบันเรือนจำประสบปัญหามีจำนวนผู้ต้องขังเกินกว่าหลักสากล ในต่างประเทศมีการแก้ไขปัญหาคดีผู้ต้องขังล้นคุกโดยการนำเครื่องมือที่เรียกว่า EM หรือ “Electronic Monitoring” มาใช้แทน โดยส่วนใหญ่มีการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยปฏิบัติตาม มีการกำหนดหลักเกณฑ์ว่าสามารถนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ดังกล่าวมาใช้กับคดีหรือความผิดประเภทใดบ้าง เช่น ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 10 ปี ได้แก่ ลักทรัพย์ ฉ้อโกง เสพยาเสพติด การขบขี้ยานพาหนะในขณะมีนเมา เป็นต้น มีการกำหนดประเภทผู้ต้องหาหรือจำเลย เช่น ผู้ต้องหาหรือจำเลยในระหว่างการประกันตัว ผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กหรือเยาวชน เป็นต้น มีหน่วยงานควบคุมอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ มีบทลงโทษกรณีมีการฝ่าฝืนเงื่อนไขการควบคุมตัว โดยสรุปในต่างประเทศอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ถูกนำมาใช้ควบคุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยที่กระทำความผิดไม่ร้ายแรงหรือความผิดเล็กน้อย ผู้กระทำความผิดครั้งแรกหรือความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี ไม่เป็นผู้ร้ายโดยสันดาน กระทำความผิดโดยพลาด ความผิดทางเพศ ทั้งนี้ตามเหตุผลที่ได้กล่าวมาข้างต้น คือ ลดจำนวนผู้ต้องขังและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้กลับตัวเป็นคนดี กลับคืนสู่สังคม และใช้ชีวิตอย่างปกติสุข

3. ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ต่อผู้กระทำความผิดทางอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี

3.1 ความคิดเห็นของผู้พิพากษาประจำศาลจังหวัดนราธิวาสเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring : EM) ต่อผู้กระทำความผิดทางอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี : ศึกษาเฉพาะการกระทำความผิดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดนราธิวาส

การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเสนอรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ความคิดเห็นของผู้พิพากษาประจำศาลจังหวัดนราธิวาสที่มีต่อการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM

ข้อที่ 1 ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM หรือไม่อย่างไร

โดยผู้พิพากษาประจำศาลจังหวัดนราธิวาสและคณะผู้พิพากษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM เป็นอย่างดี อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM เป็นการนำนวัตกรรมมาใช้ในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนของสำนักงานศาลยุติธรรม โดยใช้แทนหรือเป็นส่วนหนึ่งของการประกันในการขอปล่อยชั่วคราว ทำให้ประชาชนที่มีฐานะยากจน ไม่มีทรัพย์สิน

เพียงพอที่จะนำมาวางเป็นหลักประกันต่อศาล สามารถขอลดปล่อยชั่วคราวได้ในระหว่างที่ถูกดำเนินคดีในศาล อันเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

ข้อที่ 2 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ กรณีศาลสั่งปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM เพียงอย่างเดียวปราศจากการวางหลักประกันและการวางประกันกับการปล่อยชั่วคราว

โดยท่านผู้พิพากษาประจำศาลจังหวัดนครราชสีมาและคณะผู้พิพากษา มีความไม่เห็นด้วย เพราะ EM เป็นเพียงอุปกรณ์ควบคุมหรือการจำกัดการเดินทางของผู้ต้องหา หรือจำเลย และการใช้ EM มิได้เป็นหลักประกันเสมอไปว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยจะไม่หลบหนี ประกอบกับพฤติการณ์ความร้ายแรงแห่งคดีและความเสี่ยงในการหลบหนีไม่เท่ากันในแต่ละฐานความผิด การใช้ EM พร้อมวางหลักประกันบางส่วนยังมีความเหมาะสม ต้องดูเป็นกรณีไป ทั้งยังไม่เป็นภาระด้านงบประมาณ หาก EM สูญหายหรือถูกทำลาย

ข้อที่ 3 ท่านคิดว่าการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ควรมีการค้ำประกันด้วยบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือไม่อย่างไร

โดยท่านผู้พิพากษาประจำศาลจังหวัดนครราชสีมาและคณะผู้พิพากษา มีความเห็นด้วย เพราะในบางกรณีต้องใช้ EM พร้อมวางหลักประกันบางส่วน แม้จะไม่สูงมากนัก แต่ประชาชนบางส่วนก็ไม่สามารถหาหลักประกันดังกล่าวได้ ดังนั้นการใช้ EM พร้อมการใช้ตำแหน่ง (บุคคล) เป็นประกันจะทำให้การปล่อยชั่วคราวมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อที่ 4 ท่านคิดว่าการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM มีข้อดีและข้อเสียอย่างไร

โดยท่านผู้พิพากษาประจำศาลจังหวัดนครราชสีมาและคณะผู้พิพากษา เห็นว่ามีข้อดี เพราะทำให้ประชาชนได้รับการปล่อยชั่วคราวเพิ่มมากขึ้น ไม่เป็นภาระในการหาหรือเช่าหลักประกัน ในระหว่างที่ศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดย่อมต้องถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ จึงไม่ควรถูกคุมขังในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ส่วนข้อเสีย พื้นที่ที่ไม่มีสัญญาณโทรศัพท์อาจไม่เหมาะกับการใช้อุปกรณ์ EM อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM มีขนาดใหญ่เกินไปและตำแหน่งที่ติดเป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิต อาจจะไม่ก่อให้เกิดผลดีขนาดเป็นลักษณะนาฬิกาติดที่ข้อมือ แต่เป็นการใช้งบประมาณที่สูง

ข้อที่ 5 ท่านคิดว่าการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ควรใช้กับความผิดประเภทใด

โดยท่านผู้พิพากษาประจำศาลจังหวัดนครราชสีมาและคณะผู้พิพากษา เห็นว่าการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ควรใช้กับความผิดทุกประเภท ไม่ควรจำกัดฐานความผิด แต่ทั้งนี้ให้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้พิพากษาในการประเมินความเสี่ยงตามพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งคดีเป็นสำคัญว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนี

ข้อที่ 6 ท่านคิดว่าการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM สามารถแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางฐานะของผู้ต้องหาหรือจำเลยรวมทั้งความแออัดในเรือนจำได้หรือไม่

โดยท่านผู้พิพากษาประจำศาลจังหวัดนครราชสีมาและผู้พิพากษา เห็นว่าได้ เพราะเรือนจำมีปัญหาเรื่องความแออัดของผู้ต้องขัง และภาระในการควบคุมดูแลผู้ต้องขัง เรือนจำควรจะเป็นสถานที่ควบคุมผู้ต้องขังที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุด

2) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ควรมีผู้ค้ำประกันที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาหรือจำเลย หรือจัดให้มีผู้ดูแลผู้ควบคุม ควรลดขนาดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ให้มีขนาดเล็กลง เช่น นาฬิกาข้อมือ โดยใช้งบประมาณที่พอดี

3.2 ความคิดเห็นของพนักงานอัยการประจำจังหวัดนราธิวาสเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring : EM) ต่อผู้กระทำความผิดทางอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี : ศึกษาเฉพาะการกระทำ ความผิดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดนราธิวาส

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอ รายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ความคิดเห็นของพนักงานอัยการประจำจังหวัดนราธิวาสที่มีความเกี่ยวข้องกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM

ข้อที่ 1 ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM หรือไม่อย่างไร

โดยพนักงานอัยการประจำจังหวัดนราธิวาสมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการควบคุมผู้กระทำความผิดแทนการจำคุกในเรือนจำ เป็นตัวอุปกรณ์รับสัญญาณ และศูนย์ควบคุมกลาง ที่ติดตามตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย ที่สามารถตรวจสอบการเดินทางของผู้สวมใส่ได้ และเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกันตัวแทนเงินสด

ข้อที่ 2 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ กรณีศาลสั่งปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM เพียงอย่างเดียวปราศจากการวางหลักประกันและการวางประกันกับการปล่อยชั่วคราว

โดยพนักงานอัยการประจำจังหวัดนราธิวาส มีความเห็นด้วย กับการขอประกันตัวโดยใช้ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM แทนหลักประกัน เพราะผู้ต้องหาหรือจำเลยส่วนใหญ่เป็นคนจน

ข้อที่ 3 ท่านคิดว่าการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ควรมีการค้ำประกันด้วยบุคคลที่มีความเสี่ยงเกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือไม่อย่างไร

โดยพนักงานอัยการประจำจังหวัดนราธิวาส เห็นด้วย กับการควรมีผู้ค้ำประกัน เพราะจะได้คอยติดตามตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมิให้ผิดนัดการมารายงานตัวต่อศาล

ข้อที่ 4 ท่านคิดว่าการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM มีข้อดีและข้อเสียอย่างไร

โดยพนักงานอัยการประจำจังหวัดนราธิวาส มีความเห็นว่ามีข้อดี สำหรับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่มีเงินสดหรือที่ดิน มาประกันตัวต่อศาล ได้รับสิทธิในการประกันตัวเพื่อต่อสู้คดีต่อไป ส่วนข้อเสีย อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM มีขนาดใหญ่เกินไปทำให้ผู้สวมใส่อับอาย และเป็นอุปสรรคในการใช้ชีวิตประจำ มีความเสี่ยงต่อการหลบหนีของผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ง่าย

ข้อที่ 5 ท่านคิดว่าการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ควรใช้กับความผิดประเภทใด

โดยพนักงานอัยการประจำจังหวัดนราธิวาส ควรใช้กับอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี แต่ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของศาลอีกด้วย

ข้อที่ 6 ท่านคิดว่าการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM สามารถแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางฐานะของผู้ต้องหาหรือจำเลยรวมทั้งความแออัดในเรือนจำได้หรือไม่

โดยพนักงานอัยการประจำจังหวัดนราธิวาส แก้ไขปัญหาได้ในระดับหนึ่ง แต่คงไม่ได้ทั้งหมด เพราะความเหลื่อมล้ำทางฐานะเป็นเรื่องของบุคคล ส่วนความแออัดในเรือนจำ ก็แก้ปัญหาก็ได้ เพราะลดจำนวนคนที่เข้าไปถูกคุมขังในเรือนจำจากการที่ศาลอนุญาตให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM

2) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ควรมีผู้ค้าประกันที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาหรือจำเลย และแสดงทรัพย์สินทั้งหมดต่อศาล ด้วยความบริสุทธิ์ใจ และควรปรับขนาดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ให้มีขนาดเล็กกว่านี้

3.3 ความคิดเห็นของพนักงานสอบสวนที่อยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดนราธิวาส

เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring: EM) ต่อผู้กระทำความผิดทางอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี : ศึกษาเฉพาะการกระทำความผิดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดนราธิวาส

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ความคิดเห็นพนักงานสอบสวนที่อยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดนราธิวาสเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM (ศึกษาเฉพาะการกระทำความผิดทางอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี)

ข้อที่ 1 ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM (ศึกษาเฉพาะการกระทำความผิดทางอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี)

โดยพนักงานสอบสวนที่อยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดนราธิวาสทราบถึงการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM คือ เป็นเทคโนโลยีแบบใหม่ที่ใช้ควบคุมผู้ต้องหาหรือจำเลย ช่วยผู้ต้องหาหรือจำเลยที่มีฐานะยากจน ไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะนำมาวางเป็นหลักประกันต่อศาล

ข้อที่ 2 ท่านมีความเห็นด้วยหรือไม่ กรณีศาลสั่งปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM เพียงอย่างเดียว ปราศจากการวางหลักประกันและการวางประกันการปล่อยตัวชั่วคราว

โดยพนักงานสอบสวนที่อยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดนราธิวาสไม่เห็นด้วย เพราะ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่เสี่ยงและติดกับแนวชายแดน การได้รับการประกันตัวถือว่าเป็นเรื่องที่ทุกคนต่างก็มีสิทธิเพื่อที่จะออกไปต่อสู้คดีแสดงความบริสุทธิ์ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น การประกันตัวชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ดังกล่าวโดยไม่มี การวางหลัก ทำให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีความเสี่ยงอย่างมากต่อการหลบหนี

ข้อที่ 3 ท่านคิดว่าการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ควรมีการค้ำประกันด้วยบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือไม่อย่างไร

โดยพนักงานสอบสวนที่อยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดนราธิวาสเห็นด้วยว่ามีผู้ค้ำประกัน เป็นสิ่งที่จำมากหรือให้มีผู้ดูแล เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน หรือบุคคลที่มีตำแหน่งที่มีอำนาจในพื้นที่นั้นควบคุมและติดตามตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยให้มารายงานตัวตามศาลนัด

ข้อที่ 4 ท่านคิดว่าการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM มีข้อดีและข้อเสียอย่างไร

โดยพนักงานสอบสวนที่อยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดนราธิวาส ข้อดี ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ยากจนสามารถใช้สิทธิประกันโดยการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM เพื่อออกไปต่อสู้คดีและไม่ต้องเช่าหลักประกันต่อนายประกันอาชีพ ส่วนข้อเสีย พื้นที่อับสัญญาณไม่สามารถติดตามตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM มีขนาดใหญ่เกินไป ติดตรงตำแหน่งที่ทำให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยอับอายในการใช้ชีวิตประจำวันอาจแก้ไขในการลดขนาดลงมา

ข้อที่ 5 ท่านคิดว่าการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ควรใช้กับความผิดประเภทใด

โดยพนักงานสอบสวนที่อยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดนครราชสีมา เห็นว่าควรใช้ในความผิดที่มีอัตราโทษไม่สูงคือ 3-5 ปี ไม่เป็นคดีร้ายแรง และควรตรวจสอบที่พิกอาศัยของผู้ต้องหาหรือจำเลย แต่ทั้งนี้ให้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้พิพากษาในการประเมินความเสี่ยงตามพฤติการณ์เป็นสำคัญว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนีหรือไม่

ข้อที่ 6 ท่านคิดว่าการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM สามารถแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางฐานะของผู้ต้องหาหรือจำเลยรวมทั้งความแออัดในเรือนจำได้หรือไม่อย่างไร

โดยพนักงานสอบสวนที่อยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดนครราชสีมา เห็นว่าช่วยได้แค่ระดับเดียว ทางฐานะของผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นเรื่องบุคคล ลดความแออัดในเรือนจำได้นิดหน่อย เรือนจำควรเป็นสถานที่ควบคุมผู้ต้องขังที่ต้องพิพากษาถึงที่สุดแล้ว

2) ข้อเสนอแนะ

ควรปรับขนาดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ลงมาอีก เช่น ให้เป็นปากกา

3.4 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานประจำศาลจังหวัดนครราชสีมาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM (เจ้าพนักงานศาล พนักงานสอบสวน และตำรวจศาล)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอ รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานประจำศาลจังหวัดนครราชสีมาที่มีความเกี่ยวข้องกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM

ข้อที่ 1 ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM หรือไม่อย่างไร

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานประจำศาลจังหวัดนครราชสีมาความรู้เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ซึ่งทราบถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM โดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM เพื่อช่วยเหลือผู้ต้องหาหรือจำเลยที่มีฐานะความยากจน

ข้อที่ 2 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ กรณีศาลสั่งปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM เพียงอย่างเดียวปราศจากการวางหลักประกันและการวางประกันกับการปล่อยชั่วคราว

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานประจำศาลจังหวัดนครราชสีมา เห็นด้วยว่าควรมีการวางหลักประกันในการปล่อยชั่วคราว เพราะหากไม่มีการวางหลักประกันในระหว่างการปล่อยชั่วคราว อาจจะมีการหลบหนีคดีได้โดยไม่มีกังวล

ข้อที่ 3 ท่านคิดว่าการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ควรมีการค้ำประกันด้วยบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือไม่อย่างไร

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานประจำศาลจังหวัดนครราชสีมาเห็นว่า ควรมีการค้ำประกันด้วยบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องหา เพื่อคอยดูแลและติดตามผู้ต้องหาหรือจำเลยในการหลบหนีคดี

ข้อที่ 4 ท่านคิดว่าการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM มีข้อดีและข้อเสียอย่างไร

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานประจำศาลจังหวัดนครราชสีมา เห็นว่ามีข้อดี เพราะการที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีหลักประกัน สามารถขอใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM เพื่อขอปล่อยชั่วคราวได้ และเพื่อลดความแออัดในเรือนจำ ข้อเสีย เพราะมีเสียงต่อการหลบหนีคดี และ ไม่มีคนควบคุมดูแลผู้ต้องหาหรือจำเลย

ข้อที่ 5 ท่านคิดว่าการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ควรใช้กับความผิดประเภทใด

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานประจำศาลจังหวัดนราธิวาสมีความคิดเห็นว่า ควรใช้กับประเภทคดีที่มีอัตราโทษไม่เกิน 5 ปี และประเภทคดีอาชญากรรมคดีให้โทษ เพื่อเสพหรือจำหน่าย

ข้อที่ 6 ท่านคิดว่าการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM สามารถแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางฐานะของผู้ต้องหาหรือจำเลยรวมทั้งความแออัดในเรือนจำได้หรือไม่

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานประจำศาลจังหวัดนราธิวาส เห็นว่า สามารถแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางฐานะของผู้ต้องหาหรือจำเลยรวมทั้งความแออัดในเรือนจำได้ และลดงบประมาณรัฐในการใช้จ่ายในเรือนจำได้

2) ข้อเสนอแนะอื่นๆ

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานประจำศาลจังหวัดนราธิวาส เห็นว่า ควรมีผู้ค้ำประกันที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาหรือจำเลย และควรปรับขนาดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ให้มีขนาดเล็กกลง

3.5 ความคิดเห็นของนักวิชาการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring: EM) ต่อผู้กระทำความผิดทางอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี ศึกษาเฉพาะการกระทำความผิดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดนราธิวาส

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอ รายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ความคิดเห็นของนักวิชาการทางกฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM

ข้อที่ 1 ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM หรือไม่อย่างไร

นักวิชาการทางกฎหมาย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM เป็นการประกันโดยไม่ต้องมีการวางหลักประกัน เพื่อให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้รับสิทธิการประกันชั่วคราว เพื่อออกไปต่อสู้คดีต่อไปในชั้นศาล

ข้อที่ 2 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ กรณีศาลสั่งปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM เพียงอย่างเดียวปราศจากการวางหลักประกันและการวางประกันกับการปล่อยชั่วคราว

นักวิชาการทางกฎหมายไม่เห็นด้วย ควรมีหลักประกัน เนื่องจากยังไม่มีการรองรับปัญหาที่ชัดเจน

ข้อที่ 3 ท่านคิดว่าการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ควรมีการค้ำประกันด้วยบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือไม่อย่างไร

นักวิชาการทางกฎหมายเห็นว่า ควรมีการค้ำประกันด้วยบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาและเกี่ยวข้องในการติดตามผู้ต้องหาหรือจำเลยในการหลบหนี เป็นการเพิ่มช่องทางในการติดตามผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ง่ายมากยิ่งขึ้น

ข้อที่ 4 ท่านคิดว่าการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM มีข้อดีและข้อเสียอย่างไร

นักวิชาการทางกฎหมายเห็นว่า ในการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM มีข้อดี เพราะเป็นช่องทางแก้ไขให้ประชาชน เป็นช่องทางที่สะดวกรวดเร็วปราศจากการใช้หลักประกันอันมีราคาสูง ประชาชนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการประกันในบางคดีที่ศาลอนุญาต แต่มีข้อเสีย คือ มีความเสี่ยง

ต่อการทำลายอุปกรณ์ EM และมีความยากลำบากในการติดตามตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยเมื่อมีการทำลายอุปกรณ์และหลบหนี

ข้อที่ 5 ท่านคิดว่าการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ควรใช้กับความผิดประเภทใด

นักวิชาการทางกฎหมายเห็นว่า ในการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ควรใช้กับประเภทคดีที่มีอัตราโทษไม่เกิน 5 ปี เช่น คดียาเสพติดให้โทษ การมีไว้เพื่อเสพหรือจำหน่าย

ข้อที่ 6 ท่านคิดว่าการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM สามารถแก้ไขปัญหาคความเหลื่อมล้ำทางฐานะของผู้ต้องหาหรือจำเลยรวมทั้งความแออัดในเรือนจำได้หรือไม่

นักวิชาการทางกฎหมายเห็นว่า ในการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM สามารถแก้ปัญหาคความเหลื่อมล้ำทางฐานะของผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ รวมทั้งลดความแออัดในเรือนจำได้ สามารถลดงบประมาณรัฐในการใช้จ่ายในเรือนจำได้

2) ข้อเสนอแนะอื่นๆ

นักวิชาการทางกฎหมายเสนอว่าควรมีผู้ค้ำประกันที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาหรือจำเลย และควรปรับขนาดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ให้เล็กกว่านี้ ควรบัญญัติข้อกำหนดให้ชัดเจนในเรื่องฐานความผิดที่ศาลสั่งปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM

4. แนวทางหรือมาตรการในการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ต่อผู้กระทำความผิดทางอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี

การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring) หรือที่เรียกว่าอุปกรณ์ EM มาใช้แทนการวางเงินประกัน เป็นนโยบายจากรัฐที่ต้องการช่วยเหลือผู้ต้องหาหรือจำเลยที่มีฐานะยากจน แต่ยังไม่ก่อให้เกิดปัญหาตามมา นั่นคือผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มีพฤติกรรมหลบหนี ซึ่งตามขั้นตอนต้องขอให้ศาลออกหมายจับเพื่อให้เจ้าหน้าที่ติดตามตัวมาไต่สวนสอบสวน หากเป็นกรณีจึงใจทำลายอุปกรณ์เพื่อจะหลบหนีคดี ถือว่าขาดความน่าเชื่อถือศาลจะดำเนินการปรับนายประกันตามที่กำหนดในสัญญาปล่อยตัว ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะถูกคุมขังไม่ได้รับการประกันตัวอีกต่อไป แต่ในกรณีไต่สวนแล้วฟังได้ว่า เป็นเหตุสุดวิสัย ไม่มีเจตนา เช่น อยู่ในจุดอับสัญญาณ หรืออยู่ในจุดดำน้ำ โดยปกติหากสัญญาณดับแบบสุดวิสัยจะไม่นานเกิน 2 นาที ที่ระบบจะแจ้งเตือนไว้ หรือกรณีลืมชาร์จแบตเตอรี่ ซึ่งปกติใช้เวลาชาร์จประมาณ 1 ชั่วโมงเศษ เช่นนี้ก็ยังติดตามอุปกรณ์ต่อไปได้ แต่จะต้องติดตามแบบเข้มงวด ผู้วิจัยศึกษาการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM มาใช้ในกรณีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี ศึกษาเฉพาะคดีที่อยู่ในอำนาจศาลจังหวัดนราธิวาส ซึ่งคดีที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปีดังกล่าวมีอัตราการกระทำความผิดเป็นจำนวนมาก อีกทั้งจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน อาจมีความเป็นไปได้ว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยติดอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM มีพฤติกรรมหลบหนีได้โดยง่าย ประชาชนในพื้นที่บางคนอาจมี 2 สัญชาติ ทำให้ง่ายต่อการหลบหนีออกนอกประเทศ เหล่านี้ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อกระบวนการพิจารณาคดี ทำให้กระบวนการพิจารณาเกิดความล่าช้า ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM พบว่า โดยส่วนใหญ่ศาลสั่งปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์ดังกล่าวนี้เพียงอย่างเดียวไม่มีหลักประกัน ปัญหาที่ตามมาทำให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีพฤติกรรมหลบหนี เจตนาไม่มารายงานตัวต่อศาลตามเงื่อนไขที่กำหนด ส่งผลให้ศาลต้องดำเนินการออกหมายจับ หรืออื่น ๆ เพื่อติดตามตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย ส่งผลเสียต่อกระบวนการยุติธรรม อีกทั้งผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวความคิดเป็นไปในทิศทางเดียวกันว่า การปล่อยชั่วคราวแบบใช้อุปกรณ์

อิเล็กทรอนิกส์ EM เพียงอย่างเดียว ไม่มีหลักประกันนั้นมีความเสี่ยงสูงต่อการหลบหนี แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นด้วยในการนำอุปกรณ์ดังกล่าวมาใช้ในกระบวนการยุติธรรม แต่มีข้อเสนอแนะว่าควรมีผู้ค้าประกันร่วมกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM กล่าวคือ เป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยตรง หรือบุคคลผู้มีตำแหน่งในชุมชนที่สามารถสอดส่องดูแลสมาชิกในชุมชนในความปกครองของตนเองได้ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกองค้การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี เป็นต้น จากข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ และการศึกษากฎหมายในต่างประเทศ สามารถวิเคราะห์แนวทางหรือมาตรการในการปล่อยชั่วคราวโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ต่อผู้กระทำความผิดทางอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี ดังต่อไปนี้

- 1) ควรปรับปรุงแก้ไขข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ในเรื่องฐานความผิดที่สามารถยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว
- 2) ควรมีการค้าประกันด้วยบุคคลประกอบการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM ซึ่งบุคคลผู้ค้าประกันต้องมีความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยตรง 1 คน และจัดให้มีผู้ดูแลและผู้ควบคุมให้นำผู้ต้องหาหรือจำเลยมารายงานตัวต่อศาลตามกำหนด อันเป็นเงื่อนไขที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ตกลงยินยอมก่อนที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราวอีก 1 คน อาจเป็นหัวหน้าชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้มีตำแหน่งอื่น ๆ ในชุมชนที่มีอำนาจดูแลประชาชนในพื้นที่ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ควรบัญญัติกฎหมายรองรับและให้ค่าตอบแทนการปฏิบัติงาน
- 3) ควรกำหนดให้มีการวางเงินค้ำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM และต้องวางเงินต่อศาลให้เสร็จสิ้นเป็นเงื่อนไขบังคับก่อนที่ศาลจะสั่งปล่อยชั่วคราว กรณีอุปกรณ์ชำรุดเสียหายซึ่งเกิดขึ้นจากการกระทำของผู้ต้องหาหรือจำเลยมีพฤติกรรมหลบหนี ให้ศาลสามารถริบค่าใช้อุปกรณ์ดังกล่าวได้
- 4) ควรเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติและเงื่อนไขในการขอใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM

สรุป

ในประเทศไทยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM เป็นลักษณะของก้ำไลดัดข้อเท็จจริงนำมาใช้ในกรณีการปล่อยชั่วคราวในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี ตามประมวลวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108 วรรคสาม ศาลอาจสั่งปล่อยชั่วคราวได้โดยไม่มีหลักประกันหรือมีหลักประกัน กรณีที่ศาลเห็นแล้วว่ามีความเสี่ยงที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น ศาลอาจปล่อยชั่วคราวโดยมีหลักประกันหรืออาจใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM หรือปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันและหลักประกันและให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ แต่อาจลดหลักประกันเหลือไม่เกิน 1 ใน 5 หรือร้อยละ 20 ของเกณฑ์ประกัน หรือศาลอาจไม่อนุญาตให้มีการปล่อยชั่วคราวก็ได้ การปล่อยชั่วคราวจึงเป็นดุลยพินิจของศาล และส่วนใหญ่ศาลสั่งปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีหลักประกันและศาลให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM แทน การปล่อยชั่วคราวของประเทศไทยนั้นมีข้อบกพร่องที่เป็นปัญหาก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมต่อบุคคลในสังคม บทบัญญัติของกฎหมายให้อำนาจในการใช้ดุลยพินิจของผู้พิพากษาในการปล่อยชั่วคราวได้อย่างกว้างขวางเกินไป ดังนั้นจึงควรแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องในเรื่องของหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการขออนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวให้มีความชัดเจน การกำหนดฐานความผิดที่ศาลสามารถสั่งปล่อยชั่วคราวได้ จะทำให้การปฏิบัติงานมีความสะดวก ไม่ต้องนำหลักการใช้

ดุลพินิจมาวิเคราะห์ให้ยุ่งยาก และศาลทั่วประเทศสามารถปฏิบัติตามหลักกฎหมายที่บัญญัติไว้อย่างชัดเจนเป็นมาตรฐานเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการศึกษาสภาพปัญหา ผลดีและผลเสีย ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ EM มาใช้ในการปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีหลักประกันและมีประกัน โดยเฉพาะการกระทำ ความผิดที่เกิดขึ้นในเขตอำนาจศาลจังหวัดที่มีเขตพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน

เอกสารอ้างอิง

- คมชัดลึก (2561). ติดกำไล EM กว่า 1,800 ราย หนี 49 จับได้ 18 ราย. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <http://www.komchadluek.net/news/regional/337158>.
- คณิต ณ นคร. (2555). กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ซีต้า ธนฐิติวงศ์. (2553). การควบคุมผู้ต้องโทษโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฐิติมา ประเสริฐ. (2553). การจำคุกในสถานที่อื่นที่ไม่ใช่เรือนจำ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ณรงค์ ใจหาญ. (2543). หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม 1. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ธง ลิ้มธรรม. “ความเป็นมาและทฤษฎีว่าด้วยการประกันตัวในประเทศอังกฤษและอเมริกา”. *วารสารอัยการ ปีที่ 2 ฉบับที่ 20 (2522)*. หน้า 76.
- นัทธี จิตสว่าง. (2558). มาตรการทางเลือกในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดเพื่อแก้ปัญหาหนักโทษล้นคุก. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <http://www.nathee-chitsawang.com/>
- นันทน์ภัส สุริยะพันธ์. (2557). การปล่อยชั่วคราวโดยการนำมาตรการคุมขังแบบไม่ควบคุมตัวโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ปกป้อง ศรีสนิท. (2560). ปฏิรูปการปล่อยชั่วคราวเพื่อความเสมอภาค. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <https://www.the101.world/bail-reform/>.
- ประธาน วัฒนาวาณิชย์. (2539). การบริหารกระบวนการยุติธรรมขึ้นก่อนการพิจารณาคดี:การศึกษาเปรียบเทียบ (รายงานการวิจัย) เสนอต่อวิทยาลัยการยุติธรรม. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท..
- ปลิดา มณีโชติ. (2559). ปัญหาการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับการปล่อยชั่วคราวจำเลยในชั้นพิจารณาคดีของศาล [รูปแบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์]. สืบค้นจาก file://C:/Users/aa/Downloads/55830-Article%20Text-174900-1-10-20161229%20(1).pdf.
- พนัส ทศนิยานนท์. “สิทธิในการประกันตัวของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา”. *วารสารศาลอัยการ ปีที่ 2 ฉบับที่ 20 (2522)*. หน้า 21-28.
- ร.แลงการ์ด. (2526). ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย เล่ม 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุขุมลต์ สุขชล. (2527). การประกันในชั้นสอบสวน:ศึกษาในแง่การใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานในทางปฏิบัติ วิเคราะห์ตามแนวทางสังคมสงเคราะห์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2543). หลักความเสมอภาค. *วารสารนิติศาสตร์ ปีที่ 30 ฉบับที่ 2*. หน้า 160-183.

อารีย์พร กลั่นนุรักษ์. (2545). การปล่อยชั่วคราวโดยกำหนดเงื่อนไข. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต*

อัศวิน วัฒนวิบูลย์. (2552). การบูรณาการความรู้เชิงวิชาการและการปฏิบัติสู่การพัฒนา นโยบายทาง อาญา:ด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม (รายงานการวิจัย) เสนอต่อสำนักงานกิจการ ยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท..

อุทัย หิรัญโต. (2525). *พจนานุกรมศัพท์ทางกฎหมาย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทิพย์อักษร.

Mike Nellis, Kristel Beyens, Dan Kaminski. (2012). *Electronically Monitored Punishment: International and Critical Perspectives*. (Online).

Available:<http://clcjbooks.rutgers.edu/books/electronically-monitored-punishment/>. [2018, October 29].

Sheenhan (A.V). (1972). *Criminal Procedure in Scotland and France*. Edinburgh: Her Majesty's Stationery office.

European Convention on Human Rights. (Online). Available:

https://www.echr.coe.int/documents/guide_art_6_eng.pdf. [2018, December 05].